

B. Braun Magyarország

ÉRTÉKTEREMTÉS FELELŐSSÉGGEL

CSR-beszámoló | 2017

B|BRAUN
SHARING EXPERTISE

KÜLDETÉSÜNK

Ügyfeleinkkel és partnereinkkel folytatott **konstruktív párbeszéd** útján hatékony megoldásokat és irányadó standardokat fejlesztünk ki az egészségügyi ellátórendszer számára.

JÖVŐKÉPÜNK

Megóvjuk és javítjuk az emberek **egészségét** világszerte.

BEVEZETŐ

Vállalatcsoportunk immáron 27 éve vezető szereplője a magyarországi egészségügynek. A B. Braun célja fennállása óta az, hogy kiemelkedő minőségű termékekkel és szolgáltatásokkal fejlessze a hazai egészségügyet és hozzájáruljon a betegek állapotának javításához. Szüntelenül innovációra és fejlődésre törekszünk – éppen ennek jegyében kezdtünk bele idén vállalatcsoportunk legnagyobb fejlesztésébe, amelynek gyöngyösi gyártóhelyünk ad otthont.

A beruházás keretében egy 25 ezer négyzetméteres gyártóüzem épül fel a már meglévő gyáregységünk mellé, hogy több mint 400 új munkavállalónak biztosítson megbízható munkahelyet. Az itt dolgozók elkötelezett munkájának eredményeként a bővítéssel megduplázzuk a gyártási kapacitásunkat, terveink szerint évi 120 millió termékkel ellátva az infúziós terápia, az onkológia, a dialízisellátás, valamint a sebkezelés szakterületeit.

Sikeres üzleti eredményeink és folyamatos fejlődésünk mellett családi vállalként kiemelten fontos számunkra, hogy segítő kezét nyújtsunk a környezetünk-

ben élőknek is, legyen szó oktatásról, sportról vagy akár művészetről. Nagy büszkeség számunkra, hogy társadalmi felelősségvállalási kezdeményezéseink számos egyesülettel és szervezettel hosszú távú múltra tekintenek vissza. Ilyen például az Élelmiszerbank, a KSK focicsapata vagy az Art Magazin, amelyek mellett rendszeresen új szervezetek is megjelennek látókörünkben. Ennek egyik oka az, hogy a B. Braun társadalmi felelősségvállalása nem csupán egy felülről indított kezdeményezés, hanem a munkatársakkal közös, támogató jellegű munka, amelynek egész közösségünk a részese lehet. Munkatársaink nemcsak a vállalati szinten támogatott szervezetek esetében aktívak, hanem ők maguk is szerepet vállalnak új, segítségre szoruló területek felkutatásában, ajánlásában, és lelkes önkéntes munkájukkal részt vesznek cégünk CSR-tevékenységében.

Társadalmi felelősségvállalásunk elmúlt időszakának egyik gyümölcse, hogy munkatársaink gondolkodásába is beépült környezetünk megbecsülésének, megsegítésének és óvásának fontossága. Amikor segíteni kell, munkatársaink nemcsak egy támogatandó szervezetet látnak, hanem azt is, aki mögötte van: egy nehéz sorsú családot, egy rászoruló vagy éppen egy ifjú tehetséget. Ezáltal éves beszámolónkban évről évre több egyéni történetet tudunk bemutatni.

Bízunk benne, hogy a kollégáink és a cégünk által képviselt értékek, vállalati kultúránk és filozófiánk, valamint sokrétű társadalmi felelősségvállalási programunk jó példával és érdekes történetekkel szolgál olvasóink számára, és jövőre még több kezdeményezésre mondhatunk igent, közösen.

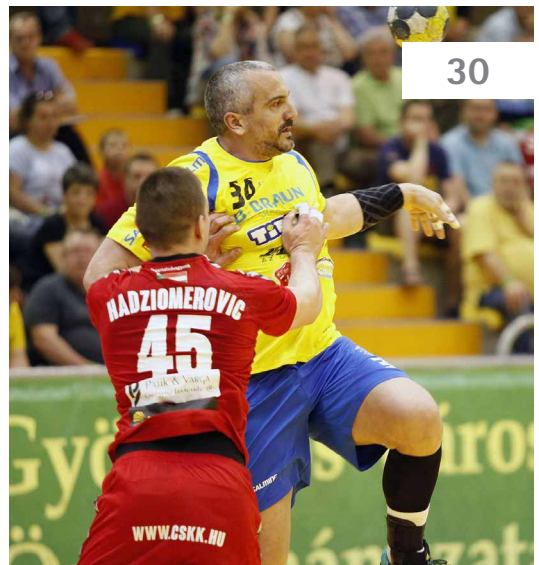
Horn Péter
vezérigazgató

Bognár József
termelési igazgató

Csató András
gazdasági és kormányzati
kapcsolatokért felelős
igazgató

Kállai Tamás
értékesítési és
operatív igazgató

TARTALOM

B. BRAUN-VÁLLALATCSOPORT

Dialízisellátás	8
Fejlesztés	8
Értékesítés	9
Egészségügyi továbbképzés	9
Gyártás	10

B. BRAUN FOR CHILDREN

Minden évben új csúcs	12
A megvalósult álom, első rész	16
Rajzok kódolt üzenete	18
Egységében látni a világot	20
Országváltás a legjobb terápiaért	22
Műfajt teremtő hétvége	24

MŰVÉSZET

Évente változó „tananyag”	26
Stílusos és elegáns jubileum	28

SPORT

Majdnem lehetetlen küldetés	30
Közelebb kerültünk a világ legjobbjaihoz	32

EDUKÁCIÓ

Figyelnek a középiskolai oktatásra	34
Hosszú úton járnak	36
A bizalom a legfontosabb	38
Táborlakóból lett önkéntes segítő	40
Értékformáló betegség	42
Világszínvonalon gyógyítanak a Városmajorban	44
Lépést tartanak a korral	46

IMPRESSZUM

Főszerkesztő: Fazekas Mária

Szerkesztők: Krausz Jenő, Török Zoltán

Szerkesztőség: B. Braun Cégközpont,

1023 Budapest, Felhíví u. 5.

Telefon: (06-1)-346-9700

Fax: (06-1)-438-4900

E-mail: szerkesztoseg@bbraun.com

Webcím: www.bbraun.hu, www.bbraun-avitum.hu

Kiadó: B. Braun Medical Kft., 1023 Budapest, Felhíví u. 5.

B. BRAUN- VÁLLALATCSOPORT

A több mint 62 ezer munkatársával 64 országban jelen lévő B. Braun a világ egyik vezető egészségügyi vállalkozása. Az 1839-ben alapított családi vállalkozás az ügyfeleivel és partnereivel folytatott konstruktív párbeszéd útján hatékony megoldásokat és irányadó standardokat fejleszt ki az egészségügyi ellátórendszer számára.

Magyarországon a vállalatcsoportot a B. Braun Medical Kft., a B. Braun Avitum Hungary Zrt. és a B. Braun Trading Kft. képviseli. A három cég hazánkban 2000 munkatárs számára jelent biztos és kiszámítható munkahelyet, további 1000 magyar munkahely megtartása pedig közvetve kapcsolódik sikeres tevékenységükhöz. A cégcsoport 42 milliárd forintos éves árbevételével a magyarországi egészségügyi piac egyik legnagyobb szereplője. A B. Braun Magyarországon az elmúlt 27 évben 66 milliárd forintot meghaladó beruházást hajtott végre, és évente közel 4 milliárd forint adó – és járulékbefizetéssel járul hozzá Magyarország költségvetéséhez.

A B. BRAUN A HAZAI EGÉSZSÉGÜGYET SZÁMOS TERÜLETEN SZOLGÁLJA:

- Orvosi eszközök gyártása és forgalmazása
- Országos dialízishálózat működtetése
- Orvosi szoftverek fejlesztése
- Egészségügyi képzések szervezése

DIALÍZISELLÁTÁS

A B. Braun Avitum Hungary Zrt. Magyarországon 27 éve nyújt vesebetegek számára kiemelkedő színvonalú dialíziskezelést. Országsszerte 18 dialízisközpontban több mint 700 munkatárssal és a legkorszerűbb orvostechnikával nap mint nap több mint 2500 vesebeteg – azaz a magyarországi rászorulóknak 40%-a – számára biztosítja az életben tartó kezelést. A B. Braun Avitumnál folyó ellátás magas színvonalának kézzelfogható bizonyítéka a számos elnyert minőségügyi díj és elismerés is: 2015-ben az Avitum elnyerte a Nemzeti Minőségi Díjat, a Legjobb Munkahely kitüntetését pedig 2015-ben, 2016-ban és 2017-ben is kiérdemelte.

FEJLESZTÉS

A B. Braun Medical Kft. fejlesztési divíziója dialíziskészülékek hardver – és szoftverfejlesztését, valamint infúziós pumpák szoftverfejlesztését végzi. A divízió 100 magyar fejlesztőmérnököt foglalkoztat a B. Braun nemzetközi orvosiszoftver-fejlesztő központjaként is működő budapesti irodájában. Az itt készült szoftverek a világ 90 országában közel 100 000 dialízisgépen futnak, több százezer vesebeteg kezelését biztosítva. A divízió 2013 óta együttműködik a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen és az Óbudai Egyetemen. A két felsőoktatási intézményben az Orvosi készülékek gyártmányfejlesztése tantárgy oktatásával részt vesz a hallgatók képzésében.

ÉRTÉKESÍTÉS

A B. Braun Trading Kft. több mint 5000 különféle orvosi eszközzel látja el a kórházakat és egészségügyi intézményeket. A termékek 16 terápiás területen nyújtanak hatékony megoldást a kórházi ellátás, a műtéti beavatkozások és az otthonápolás területén. A vállalat fő törekvése, hogy a felhasználók és betegek igényei alapján fejlesztett termékek a lehető legeredményesebb kezeléseket, valamint költséghatékonyt biztosítsanak az egészségügyi intézményeknek.

EGÉSZSÉGÜGYI TOVÁBBKÉPZÉS

A vállalatcsoport égisze alatt működő Aesculap Akadémia 2007 óta kínál Magyarországon szakmai képzéseket és fejlesztő programokat az egészségügyben dolgozó szakemberek számára. Kurzusai között megtalálhatók elméleti előadások, szemináriumok, szimpóziumok, valamint gyakorlatok. Alapítása óta a budapesti Aesculap Akadémia több mint 500 rendezvénye közel 25 ezer résztvevőt vonzott.

GYÁRTÁS

A B. Braun Medical Kft. több mint 1300 embert foglalkoztató gyöngyösi gyára a térség egyik legnagyobb munkaadója, amely egyszer használatos orvosi eszközöket gyárt a nemzetközi és hazai egészségügyi intézmények számára. A 17 000 négyzetméter alapterületű gyáregység tisztaterében a legkorszerűbb fröccsöntő, extruder és automata gépekkel, valamint magas fokú precizitást igénylő kézi szereléssel folyik a munka. Évente 65 millió orvosi eszköz kerül ki innen, de a gyártott termékek száma a tervezett beruházás következtében 120 millióra növekszik. A felhasználási területek magas minőségi elvárást támasztanak a gyártóhelylyel szemben, ezért a gyöngyösi üzem nemcsak európai tanúsítványokkal rendelkezik, de megfelel az egyesült államokbeli gyógyszer és élelmiszeripari felügyelet előírásainak is. A 800-féle különböző termék között egyebek mellett megtalálhatók a dialíziskezelésnél használatos vérvonalak, az onkológiai ellátáshoz szükséges cyto-szettek, a magas biztonsági feltételeket követelő infúziós és transzfúziós terápiában alkalmazott szerelékek, valamint a műtétek utáni sebgyógyulást elősegítő sebkezelő termékek. A gyöngyösi gyár kutatási és fejlesztési tevékenységének, valamint a technológiai fejlesztéseknek köszönhetően az exportra gyártott termékek hozzáadott értéke folyamatosan növekszik.

A B. BRAUN GYÖNGYÖSI GYÁRA:

- 17 ezer m² – ebből 5400 m² tisztatér
- Több mint 1000 munkatárs
- Évi 65 millió orvosi eszköz gyártása
- Évi 100 millió méter extrudált cső
- Évi 350 millió darab fröccsöntött alkatrész
- 1000 kamionnyi áru évente

AHOL JELEN VAGYUNK

AZ UTÓBBI HÁROM ÉVBEN ELNYERT DÍJAK

2015, 2016, 2017 – AON Legjobb Munkahely Díj

2015, 2016 Medicina TOP – Kiváló Orvostechológiai Vállalat

2015 Nemzeti Minőségi Díj

2015 Díj a sikeres vállalkozásokért – A hónap beruházója

2017 Medicina Fórum – Kiváló Orvostechológiai Szolgáltató

MINDEN ÉVBEN ÚJ CSÚCS

Évről évre újabb és szorosabb szálak kötik a B. Braunt a Magyar Élelmiszerbankhoz, de a közös munka mögött álló legfontosabb cél a mai napig ugyanaz: a hazai rászoruló családok segítése alapvető élelmiszerekkel.

Az Élelmiszerbank szervezésében folyó Karácsonyi Adománygyűjtésben B. Braun munkatársai 2017-ben már sokadik alkalommal vettek részt, a gyöngyösi kézilabdások három éve csatlakoztak az adománygyűjtő csapathoz. Az adományokat 2017-ben is a Kistérségi Humán Szolgáltató Központ osztotta el. A tavalyi év újdonsága az volt, hogy az országos közszolgálati televízió élőben kapcsolta a gyűjtés helyszínét. És természetesen új csúcs született.

Felelősséggel tartoznak

A gyöngyösi hipermarketben a B. Braun munkatársai és a cég által támogatott B. Braun Gyöngyös kézilabdacsapat játékosai évről évre gyűjtik az adományokat. Dobos Erika, a B. Braun gyöngyösi gyárának ellátásilánc-vezetője elmondta, hogy a cég munkatársai nemcsak itt, hanem a gyöngyösi gyárban és számos más városban is gyűjtenek. Az adományok átadásra, mint minden évben, most is a B. Braun munkatársainak, vezetőinek és a kézilabdaklub játékosainak jelenlétében került sor. „Minden évben új csúcst érünk el, a 2016-os rekorderedmény 2350 kg, a 2017-es karácsonyi gyűjtésé 2419 kg élelmiszer volt. Azt hiszem, a folyamatos növekedésben az utánpótlás kézilabdacsapat fiataljainak is szerepe van, hiszen gyerekeknek kevesebben mondanak nemet. A gyerekeknek fontos az eredmény, napközben is érdeklődnek, tudni akarják, mi volt a munkájuk eredménye” – avat be Dobos Erika a gyűjtés egyik titkába. Bognár József, a gyöngyösi gyáregység termelési igazgatója, mint minden évben, most is a karácsonyi adománygyűjtés helyszínén járt. „Azt gondolom, hogy ez

az egész vállalat számára nagyon fontos esemény, egyfajta érzelmi kötődést jelent az, hogy a munkatársaink munkaidőn kívül részt vesznek egy jótékonyági akcióban. Megmutatjuk a B. Braunnak azt az arcát, ami egy családi vállalkozásra jellemző. Azok a legjobb pillanatok, amikor az óvodában a sokgyermekes családoknak átadjuk az adományokat” – mondta el Bognár József. Gyűlnek az adományok, sokszor olyan emberek lépnek a munkatársakhoz, akik láthatóan maguk sem dűskálnak a javakban. Az adakozó kedv nem pénztárcafüggő, ezt minden évben megtapasztalják az Élelmiszerbank karácsonyi adománygyűjtésében részt vevő munkatársak. Komjáti Lászlóné, az egyik adakozó elmondta, hogy a szomszédja is a megajándékozottak között volt. „A szomszédom mindig nagy szeretettel gondol a B. Braunra, jól esett neki, hogy az ő gyereke is kapott karácsonyi csomagot, ha meglát egy Braunost, mindig integet nekik. Amikor öt évvel ezelőtt bekerültem a gyárba, mélyponton voltam, akkor a B. Braun segített rajtam, most én segítek másokon” – mondta el Komjáti Lászlóné. A B. Braun más területeken is segíti az Élelmiszerbankot: a karácsonyi adománygyűjtés mellett a gyöngyösi gyár továbbra is támogatja az Élelmiszerbank áruházi élelmiszermentését, így juttatva minden nap kenyérhez, zöldség-gyümölcshöz, élelmiszerhez a kistérség rászorulóit.

A megajándékozott

Kiss-Simon Brigitta egyedül neveli öt gyermekét, története egy picit Geothe Faustjának sorait idézi: „Kicsoda vagy tehát? Az erő része, mely örökké rosszra tör, és örökké jót művel.”

Az Élelmiszerbank tavaly, az előző évi 5000 tonnáról 9300 tonnára növelte, azaz közel megduplázta az általa megmentett élelmiszer mennyiségét. 350 partnerszervezeten keresztül több mint 300 000 embernek juttattak el élelmiszer adományokat összesen több mint 5,2 MRD Forint értékben.

A családsegítő figyelmébe általában a nagyon rossz körülmények között élők kerülnek. Egy névtelen „jóakarója” – azt állítva, hogy rosszul bánik a gyerekekkel – feljelentette. A dolog viszont, ahogy mondani szokás, visszafelé sült el. Az egyedülálló asszonyról nem csak a feljelentés alaptalansága bizonyosodott be, de ettől kezdve a Kistérségi Humán Szolgáltató adományából is részesültek. A tanárnő lakásában rend, tisztaság, és rengeteg ágy fogad, hiszen hatan laknak itt. Kiss-Simon Brigitta körbevezetve sorolja milyen sok mindent kaptak a szomszédoktól, ismerősöktől. A karácsonyi adományra így emlékszik vissza: „Mi szeretünk társaságba járni, mind az öt gyerek társasági lény, nagyon barátokozóak. Nekünk újdonság volt, örültünk a meghívásnak, hiszen a B. Braunnak is jó híre van itt Gyöngyösön. Gyerekenként egy tartós élelmiszerekből álló és még egy-egy Mikulás csomagot kaptunk, sőt a kézilabdacsapattól egy B. Braunos kézilabdát is. Mindenki nagyon kedves volt. A két kislányom 7, és 9 éves, a három fiúból ketten gimnazisták, a Berzébe járnak – 9. és 12. – esek – a legnagyobb pedig már az ELTE-n matematikusszakon tanul. Mindig egyedül neveltem őket, az apákat csak a munka és a karrierjük érdekelte” – mondta el rövid történetét. Brigitta egészen pontosan tudja, kinek köszönheti, hogy tavaly ősszel „lecsaptak” rájuk.

„Az igazi minőségi változás a harmadik gyermeknél következik be, nem véletlen, hogy a harmadik gyermek születése után tovább otthon lehet maradni. Az életkorbeli különbségek miatt nem lehet egy kalap alá venni őket, az anyának azonban továbbra is csak két keze van. Iskola, óvoda, bölcsőde – mindenki más korban van. A következő nehézség a negyedik gyermek

érkezése. A változást leginkább a napi életvitelben érzem. A holmijuk összekészítésénél, a mosnivaló mennyiségénél nem mindegy, hány gyermekem van. Egy gyermek télen naponta egy adaggal több mosnivalót jelent. Reggelente elkészíteni az enniavalót, vagy bevásárolni szintén igen időigényes feladat” – avat be Brigitta egy ötgyermekes egyedülálló anya mindennapjaiba.

Sikeresek a kipróbált módszerek

A civil szervezetek legnehezebb feladata tevékenységük finanszírozása. A vállalatok mint támogatók létfontosságúak a civil szervezetek számára. A klasszikus civil szerveződések működésük anyagi feltételeit maguk teremtik elő. A forrás-szervezés során vállalati támogatásokra, fundraising projektekre, megánadományozók toborzására, pályázatokra és más területekre is fókuszálnak a szervezetek. Az Élelmiszerbank fundraising projekteihez az év során többször is csatlakozhatnak vállalatok. A projektek kipróbált, máshol, máskor is már bizonyított módszerekre épülnek. Az ezekből a projektekből, támogatásokból befolyó pénzüsszegek finanszírozzák az Élelmiszerbank élelmiszermentő tevékenységét, a több mint 300 000 rászoruló folyamatos segítését.

„Az adománygyűjtésnél igyekszünk olyan módszereket választani, amik máshol már teljesítettek, pl. külföldön már bevált fundraising formák. Persze annak érdekében, hogy minél vonzóbb legyen a projekt, igyekszünk egyedivé, Élelmiszerbankossá tenni. Fontos számunkra, hogy ne csak egy célcsoportot célozzunk meg egy adott programmal, hanem egyszerre akár

A B. Braun munkatársai minden évben részt vesznek az Élelmiszerbank év végi gyűjtésében

ügyünk követe Homonnay Gergely író volt, neki például 2 nap alatt több mint félmillió forintot sikerült gyűjtenie. Mi sokszor csatlakoztunk a Budapest Sportiroda rendezvényeihez, általában 15-20 követünk van eseményenként" – mondta el Sczigel Andrea.

Családi program

Az egyesületnek sokkal könnyebb az alkalmi akciók lebonyolításához önkénteseket találnia, mint a hétköznapi feladatok ellátására toborozni. Ezt már Cseh Balázstól tudjuk meg, aki nemcsak az egyik alapítója az egyesületnek, hanem az egyik leghosszabb ideje önkéntese is. A munkaképes korúak közül ma kevesen élnek a XIX. századi „három nyolcas” követeléseknek (nyolc óra munka, nyolc óra pihenés, nyolc óra szórakozás) megfelelően. Cseh Balázs önként áldozza fel a szabadidejét két önkéntes szervezetben végzett munkájára. „Ritkán nézek tévét, nekem az önkéntesség a hobbim. Egyszerűen más szabadidős tevékenységek helyett önkénteskedek. Szerencsés helyzetben vagyok, mert ez a családi élet része is. A feleségem az Élelmiszerbank alapítása óta önkénteskedik velem együtt az egyesületben, időnként már a gyerekeink is részt vesznek

magánszemélyeknek, akár vállalatoknak is érdekes lehessen. Ilyen programunk a Fuss az Élelmiszerbankért, melyhez a B. Braun dolgozói is csatlakoznak évről évre" – mondta el Sczigel Andrea, az Élelmiszerbank Egyesület külső kapcsolatok igazgatója.

A Fuss az Élelmiszerbankért program a jougyekert.hu adománygyűjtő portálon fut, mely lehetővé teszi, hogy jótékonyági követek által, közösségi gyűjtés keretében finanszírozzunk jó ügyeket. A követes adománygyűjtések „főszereplői” a Követek, ők azok az önkéntesek, akik egy adott jótékony cél (Jó Ügy) érdekében valamilyen egyéni vállalatot tesznek (a vállalat kapcsolódhat akár meglévő sporteseményekhez, de akár valaki egy saját esemény keretében is gyűjthet, pl. jótékonyági jogóra). A Követek vállalásaikat és az ezen keresztül támogatni kívánt Jó Ügyet egy egyéni kampányoldalon foglalják össze, melyet a jóügyekert.hu-n akár néhány perc alatt el tudnak készíteni. A Követeknek ezután már csak annyi a feladatuk, hogy teljesítsék vállalásukat és kampányoldalaikat minél szélesebb körben népszerűsítsék, pl. a Facebookon vagy e-mailben, annak érdekében, hogy kampányukhoz minél több támogató csatlakozzon, minél többen adományozzanak a Jó Ügyre.

Az Élelmiszerbank Egyesület 2014 óta él ezzel a lehetőséggel. „Kezdetben kevesebben jelentkeztek, hiszen először talán kicsit bonyolultnak tűnik ez a forma, de idővel egyre többeknek lett komfortos. Ez a módszer akkor működik igazán jól, ha az adott ügy iránt valóban elhivatott, az ügghöz személyesen kötődő követek gyűjtenek. Természetesen előny, ha a követ ismert ember, hiszen nekik rengeteg követőjük van a közösségi médiában, pillanatok alatt tömegeket képesek megszólítani. Az egyik

” A projektek kipróbált, más-
 hol, máskor is már bizonyított
 módszerekre épülnek. Az ezek-
 ből a projektekből, támogató-
 sokból befolyó pénzeszszegek fi-
 nanszírozzák az Élelmiszerbank
 élelmiszermentő tevékenységét,
 a több mint 300 000 rászoruló
 folyamatos segítségét. ”

egy-egy akcióban. A nagyobb gyermek fordítással, a kisebbek a raktárban végzett munkával segít nekünk. Nálunk az önkénteskedés családi programként is funkcionál” – mondja el Cseh Balázs, az Élelmiszerbank egyik alapítója. A gyerekek valóban önként vesznek részt az Élelmiszerbank akcióiban, mert mindig sikerül olyan tevékenységet találni, ami érdekli őket. Egyik kedvencük például a rendezvényi büfé üzemeltetése, a palacsintakészítés különösen vonzó, mert az elrontott palacsintákat ők ehetik meg.

„Az önként az adott feladat elvállalásáig tart, onnan kezdve a vállalás teljesítése ugyanolyan kötelezettséggé válik, mint egy fizetett munka, csinálni kell, nincs mese. Az önkéntesség varázsa nálam azért nem múlik el, mert nap mint nap látom az értelmét, az eredményét. Az Élelmiszerbank esetében az eredmény könnyen mérhető, gyűjtött kilogrammokban, tonnákban. Tegnap este a Nagybani Piacon volt egy rendezvényünk, az ott lévő termelőket, eladókat igyekeztünk rávenni az élelmiszer-felesleg gyűjtésére. Sokan ott helyben adományoztak. Mire este 10 – kor végeztünk, egy teherautónyi élelmiszer gyűlt össze. Hiába voltam fáradt, amikor ránéztem a teherautóra, az elég jó érzés volt, és elegendő motiváció a következő napra” – mondta el Cseh Balázs, aki az Élelmiszerbank mellett a civil szervezeteket segítő Civil Iránytű Alapítványban is önkéntes.

Magyar
 Élelmiszerbank
 Egyesület

Az évente egyszer megrendezett Élelmiszerbank Karácsonyi Adománygyűjtés során az egyesület közel 120 településen több mint 200 helyszínen 5000 önkéntessel gyűjtötte az élelmiszer adományokat, melyekből 39 000 csomagot készítettek. A gyűjtés célja, hogy karácsony előtt ki tudják egészíteni az év során folyamatosan végzett élelmiszermentésből származó adományokat.

A MEGVALÓSULT ÁLOM, ELSŐ RÉSZ

Keveseknek adatik meg a lehetőség, hogy válogatott labdarúgók legyenek. Kleisz Márk egy kis lakótelepi csapatból indulva egészen álmai megvalósításáig jutott, és még nincs vége.

Amikor három évvel ezelőtt egy vékony 17 éves fiú egy piciny lakótelepi sportirodában arról beszélt, hogy szeretne felnőtt válogatott lenni, bevallom, magamban mosolyogtam. Ma Kleisz Márk három évvel idősebben, a Vasas játékosaként és jó néhány kilogramm izommal gazdagabban mosolyogva mondhatja el: az álom sikerült, tavaly júniusban felnőtt válogatottként lépett pályára az Oroszország elleni meccsen. A tőle megszokott szerénységgel hozzáteszi: ez csak egy része az álomnak, gólt is szeretne rúgni a válogatott színeiben.

A sikerhez minden kell

A válogatottság minden sportoló álma. Általában hosszú évek munkája után vagy sikerül, vagy nem. Márk szerint a sikerhez mindennek össze kell jönnie. Kell hozzá a tehetség, rengeteg munka, jó edzők, elhivatott menedzser. „Ha csak egy is hiányzik, nem jött volna össze tavaly a válogatottság. Elég egy ember, aki félretesz, mert nem vagyok szimpatikus. Hatalmas élmény volt a Groupama-arenában játszani, felemelő érzés volt, hogy az országért küzdhettem” – meséli el a válogatottsága titkait Márk. „Ha valaki mentálisan toppon van, akkor nem lehet probléma. Persze nem mindennap kerül egy 19 éves srác a felnőtt válogatottba, de a többiek nagyon jól fogadtak. A szüleim, a rokonok nagyon boldogok voltak, örültek, hogy learathattam annyi év munkájának gyümölcsét. A válogatottságot én egy megelőlegezett bizalomként éltem meg. Tudom, szerénynek kell lenni, de király érzés volt!” – emlékezik vissza Kleisz Márk a tavalyi mérkőzésre. Alig hat évvel korábban kis-kamaszként tapasztalta meg, milyen nehéz elvált szülők gyermekének lenni. A mindennapok gondjai megedzették, volt egy álma, és szerencsére találkozott Sárai Zoltánnal, a Káposz-

tásmegyeri Sport Klub vezetőjével, akik végig támogatták és nem a tagsági díj beszédese volt a fontos számukra. Rengeteg munka után Ben Storck szövetségi kapitány pont akkor akart fiatalítani, amikor ő arra a szintre ért, hogy a válogatottban is kipróbálhatták.

Fent és lent

A sérülés minden sportoló rémálma. Márk a júniusi válogatott meccs után térdpanaszokkal küzdött. A rutin műtétnek indult beavatkozás azonban váratlan fordulatot vett. A porcműtét közben baktériumfertőzést kapott, a rosszabb fajtából, ami nem reagált az antibiotikum-kezelésre. A gyors gyógyulás helyett lassú lábadozás következett, a fertőzés miatt újabb fájdalmak jelentkeztek, az orvosi szakvélemények szerint most már a térdkeresztszalagot kell műteni. A fiatal tehetség újra kiesik a játékból, a rehabilitáció tempójától függően minimum fél évre. A sérülés gondolatához hozzá kell szokni. „Bárhol megsérülhetsz, de ha az edző vagy egy menedzsere azt látja, hogy a sérüléstől való félelemben nem teszem oda magam, alibizek, akkor máris elvesztem a belém vetett bizalmat. A pályán mindig 100%-os erőbedobással kell jelen lenni. A tavalyi sérülésnek számomra az a tanulsága, hogy több orvoshoz kell elmenni, és eljutni addig, hogy több orvos mondja ugyanazt a diagnózist, megoldási javaslatot” – összegezte tapasztalatait a fiatal futballista. Márk szerint ismét végig kel járni a számlátrát a klubcsapattól a korosztályos válogatotton keresztül a felnőttig. Sárai Zoltán úgy látja, Márk sérülése jókor jött. Egy sportoló életében a csúcok mellett nagyon fontosak a mélypontok, ezekre nagy szükség van azért, hogy ne szálljon el a sikertől. A menedzser szerint a kivételes tehetségeket úgy

Sárjai Zoltán és Kleisz Márk (Vasas SC) a Káposztásmegyeri Sport Klub egyik pályájánál. A B. Braun támogatását évek óta maga mögött tudó KSK nehéz helyzetben lévő gyerekek számára mutat kiutat a sport és a közösség erejével

Fotó: mlsz.hu

kell felépíteni, hogy megértsék: ők példaképek. Ezért törődni kell a személyiségük fejlesztésével is. „A tehetség magányos, kell mellé valaki, aki szereti. Jim Valvano amerikai középiskolai kosárlabdaedző csapatával bajnokságot nyert, a csúcson azt mondta, nem tudja a titkot, de egy dolgot biztosan tud: szerette a játékosait. A sportolókra emberként kell tekinteni, nem szabad termékként kezelni őket” – összegezte hitvallását Sárjai Zoltán.

Új kezdetek

A Káposztásmegyeri Sport Klub pályája mellett állunk. Most éppen nincs edzés, de természetesen szoba kerül a Kleisz Öcsi Focisuli. „A sulit működik, de egy névadó akkor hiteles, ha be is tudja mutatni a cseleket. Márk majd akkor jön le az edzésekre, ha az állapota megengedi, hogy bemutassa a gyakorlatokat” – mondja el a KSK menedzsere. Állunk a pálya mellett, amivel elkezdődött a KSK története, ahol elkezdődött Márk útja. „Rengetegszer eszembe jutott, ha akkor nyáron nem jövök le a KSK-ba focizni, akkor lehet, hogy valamelyik megye 1-es csapatban játszom. Nagyon sokat köszönhetek annak, hogy találkoztam Zoli bával. A válogatott meccsen sem felejtet-

tem el, hogy honnan indultam” – mondta Márk. Sárjai Zoltán is emlékszik a kezdetekre: „Márk gyerekként nagyon nehéz körülmények közül indult, de az első találkozáskor éreztem, hogy ő egy harcos, aki tud küzdeni az álmaért.”

A fiatal játékos nem gondolkodik csapatokban, a maximumot szeretné kihozni magából. Keményen edz, és majd ha eljön az ideje, választ a lehetőségek közül. És hogy mit tanácsol egy sikeres fiatalember a válogatottságról álmódzó tinédzsereknek? „Ne higgyen az edzőinek, mivel az edzők nem azt mondják, hogy te válogatott leszel, hanem azt, hogy menj be, és rúgj 20 gólt – ennyi. Nem építik a gyerekek lelkét. Én azt mondanám, küzdjenek azért, amit szeretnének, aztán majd az élet eldönti, hogy valóra válik vagy sem. Nem lesz mindenkiből válogatott, de bárki képes rá, ha odateszi magát” – összegzi Márk.

A KSK menedzsere tudja, olyan tehetséggel, mint Márk, az életben egyszer találkozik az ember. A pálya szélén állva egy 10 éves forma kigyerek jön oda hozzánk, ismeri Márkot és természetesen Sárjai Zoltánt is. „Őt is Márknak hívják, olyan kisfiú, akiben megvan a tűz. Nehéz körülmények között él, egy profi egyesületben elkallódna. Hála a támogatóinknak, nálunk nem a pénz a fontos, hanem a tehetség. Esélyt tudunk adni azoknak a tehetséges gyerekeknek, akik nehéz körülmények között élnek. Nem szabad feladni, oda kell tenni magunkat, küzdeni kell a dolgokért. Nem egy gyerek szemében látom a szikrákat, amiért érdemes folytatni ezt a munkát” – foglalja össze a KSK lényegét Sárjai Zoltán. A két Márk egyetértően bólint.

RAJZOK KÓDOLT ÜZENETE

Az Autistic Art sokat változott az elmúlt években, nagyobb lett a költségvetésük, sok új projektet indítottak el. Projektindításaik megfontoltak, mert a cél, az autista lakóotthonok támogatása, sosem szenvedhet hiányt. Támogatások nélkül ugyanis nem tudnának fent maradni, és az beláthatatlan következményekkel járna a bennük lakó autista fiatalok számára. Új, „gépesített” projektjeik közös célja, hogy az egész társadalomra hassanak.

Big Data és mesterséges intelligencia

Amikor Tarr Hajnalka elkezdte az alapítványi terápiás rajzfoglalkozásokat, valószínűleg senki sem gondolta, hogy mára a világ legnagyobb autista rajzgyűjteményével fognak rendelkezni. A kollekció 10 000 darabból áll, ennek 90%-át már digitalizálták. Tarr Hajnalka szerint egy autista rajz nem értelmezhető úgy, mint egy képzőművész rajza, nincs képzelet és jelentéstársítás, sokkal inkább a viselkedésük lenyomata. Az autizmus a viselkedésből diagnosztizálható ezért a diagnózis felállítása akár 1-1,5 év is lehet. „A rajzokon nagyon erősen látszik, spektrumtól függően milyen szintű az érintettség. Ha a kutatás eredményre vezet és az autizmussal élő emberek rajztevékenységében valóban fellelhetők autisztikus jellemzők, akkor kisgyermekkorban a gyerekekkel foglalkozó óvónőkben, pedagógusokban merülhetne fel a gyanú, hogy az az adott gyermek érintett az autizmussal és kezdeményezhetné a gyermek vizsgálatát. Amint a teljes gyűjtemény digitális platformra kerül, egy mesterséges intelligencia kezdene el keresni az adatosított pontthalmazokban. Első lépésben a jellegzetességeket próbáljuk adatosítani. Az a feltételezésünk, hogy a gép meg tudja mondani, hogy egy rajznak vannak-e autisztikus jellemzői – ezzel a korai felismerést szeretnénk segíteni. Ha egy gyermek időben megkapja a megfelelő fejlesztést, akkor fiatal felnőttként önállóbb életet tud élni” – mondta el Bella Viktória, az alapítvány ügyvezetője. Gallai Alice a szakdolgozatát írva gyakorolni

munkát keresett, amikor teljesen véletlenül kapcsolatba került az alapítvánnyal. Önkéntesként kezdte meg a digitalizációt, ma már munkatársként vesz részt a rajzelemzésben. „A rajzok teljesen új irányt adtak a kutatásomnak. Beleszerettem, tavaly nyár óta a művészeti programmal foglalkozom, munkaügyileg megvalósult az álmom. A Képzőn kurátor szakon végeztem a mesterképzést így gyakorlati szemmel is tudok a művekhez nyúlni, különböző projekteket létrehozni, kommunikálni” – mondta el Alice. Akik rajzolnak, mélyen érintettek az autizmusukban. Az alapítvány szeretné kutathatóvá tenni a gyűjteményt, és mindenkiel megosztani a rajzelemzés eredményeit.

Elkerülhető konfliktushelyzetek

Nagyon sok szakorvosnak nincs meg az autizmusspecifikus tudása, emiatt sok helyzetet nem tudnak kezelni, így az egészségügyi ellátásban az autista gyerekek és felnőttek hátrányba kerülnek. Egyszerű példa: egy autista kisgyerekeknek problémát okoz, hogy a váró és a rendelő burkolata más színű, ezért megtorpan, és nem akar belépni. A Panoráma Medical Centerrel közös projekt elsődleges célja egy olyan anyag összeállítása, amivel az adott autizmussal érintett gyermeket vagy felnőttet lehet felkészíteni az adott vizsgálatra. A tudásanyag ismeretében ezt a felkészítést a szülők vagy gondozók végzik el. Első körben az alapítvány segítségével dokumentálják a Tatán élő autista fiatalok ellátását, előzetesen, részletesen felkészítik a szülőket, gondozókat a vizsgálatokra. Az így létrejövő tudásanyag minden orvos-beteg találkozásnál hasznos lesz, hiszen ha tudjuk, mi fog történni velünk, akkor sokkal kevesebb szorongással éljük át az adott szituációt. A projektben részt vesz Hódi Ágnes, az ország egyik legismertebb pszichológusa és dr. Simó Judit, az autizmus elismert szakembere is. A távlati cél ebből a tudásból egy olyan applikáció létrehozása, amely részletesen és pontosan leírja, mi fog történni, mit fog tapasztalni a

Az Autistic Art által szervezett éves jótékonyági aukció csak egy az alapítvány szerteágazó tevékenysége közül, amellyel az autista lakóotthonokat támogatják. A jótékonyági rendezvény-sorozat révén a B. Braun több mint 50 műből álló kollekcióval gazdagodott, segítve az otthonok fennmaradását.

” Az autista fiatalok könnyebben kapcsolódnak egy digitális eszközhöz, mint személyekhez. Ennek oka, hogy nekik pontosan a kommunikáció és a szociális kapcsolatok területén vannak nehézségeik. ”

beteg a vizsgálat során. Fontos, hogy a találkozásokkor mindkét oldal felkészült legyen, az orvosok tudják, hogy reagáljanak egy számukra szokatlan helyzetben, például ha valakit csak a földön ülve lehet érzésteníteni. Az autista fiatalnak és a családjának pedig pontosan tudnia kell, mi fog következni, így elkerülhetőbbek lesznek a konfliktus helyzetek.

Eszközhöz könnyebb viszonyulni

Az autista otthonok az egyik telekommunikációs szolgáltatótól 176 tabletet kaptak adományként. Az alapítvány munkatársai ebből is a maximumot szeretnék kihozni. Elsődleges cél a fiatalok digitális fejlesztése applikációkon keresztül. Első lépésben felméri mely fejlesztési területre mely applikációkat alkalmazzák a fiataloknál, majd megvizsgálják, hogy ezzel milyen eredményt érnek el. A célcsoportba minden fiatal beletartozik, aki önállóan vagy segítséggel használni tudja a digitális eszközöket. Az által, hogy a tablet vizualitást ad például az időnek, ami az autisták számára nagyon megfoghatatlan, hihetetlen módon segíti a mindennapi életüket. Mire egy asztali számítógép működni kezd, hosszú percek telnek el, bonyolultabb folyamat zajlik le, mire mindez megtörténik, megszűnik a motiváció. A tablet gyorsabb, ébren tartja az érdeklődést, lehetőséget ad annak kielégítésére. Az Autistic Art országosan ismert kiindulási pont lett az autizmussal kapcsolatban. A székesfehérvári Alba Innovar munkatársai a közelmúltban együttműködési szándékkal keresték meg őket. Egy speciális nevelési igényű gyermekeknek kifejlesztett kis robot továbbfejlesztésébe szeretnék bevonni az alapítványt. Az autista fiatalok könnyebben kapcsolódnak egy digitális eszközhöz, mint személyekhez. Ennek oka, hogy nekik pontosan a kommunikáció és a szociális kapcsolatok területén vannak nehézségeik. Problémás lehet mások szándékainak megértése, sokszor nem ismerik fel a mimika jelentőségét, nem értik a metaforákat, célzásokat. A robot hangjában nincs érzelem, megítélés, így elég csak a közlés tartalmára koncentrálni. A kis robot izgalmas lehetőséget kínál az autizmussal élők fejlesztésében. Az Autistic Art munkatársai természetesnek tartják, hogy minden érdeklődővel ingyenesen osszák meg eredményeiket. Ha valaki az Autistic Art know-how-ját kérné, azt is odaadnánk, mert az a feladatunk, hogy az elért eredményeket minél nagyobb közönség ismerje meg, hasznosítsa. Az eredményeink mögött hatalmas munka áll, és persze a támogatóink, akik hisznek bennünk nélkülük nem lennének sikeresek a projektjeink” – mondta el Bella Viktória, az alapítvány ügyvezetője.

Mit tehet egy fiatal diák, ha egyformán sikeres fizikából, biológiából és kémiából, érdeklő a kutatás és a pályaválasztás küszöbén áll. A tanulmányi versenyeiről is híres gyöngyösi Berze Nagy János Gimnázium tanulóival beszélgettünk.

EGYSÉGÉBEN LÁTNI A VILÁGOT

A Berze Nagy János Gimnázium tanári kara erőfeszítéseinek hála megőrizte helyét a középiskolák rangsorában. Veres Tamás, egyik kiváló diákjuk itt maradt, ellenállt a fővárosi gimnáziumok „agyelszívásának”. Biológiából, kémiából és fizikából is – a Berze történetében egyedülálló módon – már a 10. osztályban bejutott az OKTV döntőjébe. Ebben a tanévben sikerült ezt a különleges teljesítményt megismételnie, sőt Tamás az idén megnyerte a kémia OKTV-t.

Nehéz választás

Veres Tamás igazi versenyző, a Mikola Sándor Országos Középiskolai Tehetségkutató Fizikaverseny döntőjét évek óta itt rendezik a BERZELAB-ban, 9. osztályban hazai pályán nyerte meg ezt a versenyt. Berzés diák a verseny 35 éves története során most nyert először Gyöngyösön. A sokoldalú természettudományos érdeklődés részben családi eredetű, édesanyja első diplomája biológia-kémia szakos tanári diploma, édesapja villamosmérnök. A természettudományok szeretetét húga is örökölte, aki szintén szép sikerrel szerepel az országos versenyeken. „Örülünk egymás sikereinek és segítjük, támogatjuk egymást a versenyfelkészülésben” – enged bepillantást egy reál érdeklődésű család életébe Veres Tamás. Mit tehet egy fiatalember, ha egyformán jól teljesít fizikából, biológiából és kémiából? Nincs ugyanis a magyar egyetemeken olyan általános természettudományi szak, ahol egyszerre foglalkozhatna mindhárom tárggyal. Több külföldi egyetem azonban kínál ilyen komplex képzést, többek között Cambridge is. „Nagyon

sok magyar diák tanul Cambridge-ben ezen a szakon, sokukat személyesen is ismerem az országos és nemzetközi versenyekről” – mondja. Azonban akár itthon, akár külföldön folytatja felsőfokú tanulmányait, abban biztos, hogy szülei segíteni fogják céljai megvalósításában.

Nagyon elfoglalt hétköznapiak

Sokat lehet hallani, olvasni a mai diákok túlterheléséről. Milyen egy három tantárgyból is országos versenyekre járó középiskolás napirendje? Tamásnak naponta 7-8 órája van, ezután kezdődnek a versenyfelkészítők, többnyire Budapesten vagy Egerben, ami utazással is jár. Ezekre azonban szükség van a sikeres felvételihez, és a versenyeken való jó szerepléshez. „A berzés tanáraink mindenben támogatnak, és nagyon jól tolerálják a felkészüléssel és versenyekkel járó hiányzásaimat. Ha nem ilyen kivételes osztályfőnököm és nagyszerű tanáraink lennének, sokkal nehezebb lenne a saját utamat járnom és azzal foglalkoznom, amit igazán szeretek. Nagyon hálás vagyok nekik ezért. Az a 8 óra, amit az iskolában töltünk, néha tényleg nagyon sok. Minden verseny plusztudást ad, és a vizsgahelyzettel sem a felvételin találkozunk először. Rengeteg barátot szereztem az országos versenyeken és felkészítőkön, már várjuk a következő megmérettetést, hogy ismét együtt lehessünk. Hiszen minden verseny egy nagy buli is a számunkra – meséli Tamás, aki a versenyeken a legjobb fővárosi gimnáziumok tanulóival méri össze tudását. – A Fazekas és az Apáczai gimnázium diákjaival azért nehéz versenyez-

Veres Tamás biológiából, kémiából és fizikából is már a 10. osztályban bejutott az OKTV döntőjébe

ni, mert ők tagozatos osztályokba járnak. A Fazekasban heti 10 órában tanulják például a matematikát, nálunk a fakultációt választók is csak heti 6 órában. Nehéz a verseny, de nem lehetetlen. A diákolimpiai csapatban például együtt voltam velük 2014-ben Argentínában, ahol bronzérmet nyertem, a következő évben Dél-Koreában pedig ezüstérmet" – mondta el Veres Tamás. Úgy gondolja, a versenyeken elért sikerekhez elengedhetetlen a tanárai segítsége, felkészítő munkája, és a tehetség mellett ezekhez az eredményekhez csak nagyon kitartó munka és szorgalom árán lehet eljutni.

A jövő elkezdődött

Tamás 17 éves, az egyetem után kutató pályára készül. „A kutatást már el is kezdtem 2017. augusztusában a SOTE Biofizikai és Sugárbiológiai Intézetében, ahol magnetittartalmú mesterséges szöveteket állítunk elő. A kutatás célja egy kiegészítő terápiás kezelés kidolgozása a daganatos betegségek gyógyításában, kihasználva az előállított membránok mágneses hipertermiás hatását, ezzel a módszerrel úgy tudjuk hővel előltni a rákos sejteket, hogy közben az egészséges szövetek nem károsodnak. A projekttel a Tudományos Diákkörök XVIII. Kárpát-medencei Konferenciáján első díjat nyertem. Nyáron már publikálni fogjuk az első eredményeinket, ez pedig nagyon sokat fog számítani az egyetemi felvételnél is" – mondta el a fiatalember.

Tamás a tanulás mellett heti rendszerességgel táncol, a néptáncgyűttes, amelynek 12 éve tagja több rangos hazai és nemzetközi versenyen ért el kimagasló eredményeket. Szabadidejében szívesen olvas, és hobija a

programozás is. A technikai fejlődés nem minden terméke tölti el lelkesedéssel, így például az önvezető autó sem, főleg, hogy nemrég szerezte meg a jogosítványt. „Nem szívesen bíznám rá magam egy dobozra, a jövőnek ez a része nem vonz" – mondta Veres Tamás.

Autista gyerekek a BERZELAB-ban

Kissné Császár Erzsébet a BERZELAB laborvezetője elmondta, hogy tavaly 24 környékbeli általános iskolának 161 órát tartottak a természettudományos laborban. Otthont adtak két természettudományos középiskolai verseny kísérleti döntőinek, az idei tanévben fizikából is emelt szintű vizsgaközpont lett a gimnázium. „A B. Braun támogatásának nagy részét a fizika kísérletekhez szükséges szettek beszerzésére fordítottuk. Ahhoz, hogy egy időben minden tanulópár kísérletezni tudjon, 9 egységcsomagra van szükségünk. Sajnos a pályázati összegből csak 6-ot tudtunk vásárolni, a hiányzókat a cég támogatásából szereztük be" – mondta el a tanárnő. Kissné Császár Erzsébet évek óta együttműködik az Alsóvárosi Ferences Plébánia Karitászcsoportjával. Idén februárban 12 autista gyermeknek tartottak a BERZELAB-ban kísérletezős délutánt. Fizikából Dr. Kiss Miklós, biológiából Molnár Tamás, kémiából Mesterházy Dóra és Dr. Ludányi Lajos tanárok dolgoztak a diákokkal. A kísérletek előkészítésében Nagyné Csernus Anna laboráns segített. A délutánt Kissné Császár Erzsébet laborvezető és Juhász Judit, egykori Berzész, az Autista Központ tanára szervezték. „Szeretnénk ezt folytatni és ápolni, hiszen nagyon sok tehetséges gyerek van közöttük is" – mondta el a laborvezető.

ORSZÁGVÁLTÁS A LEGJOBB TERÁPIÁÉRT

Ma Magyarországon minden tizedik gyermek koraszülöttként érkezik a világra. A koraszülött gyermekek számos egészségügyi kockázatnak vannak kitéve, veszélyeztetett többek között a mozgásfejlődésük is. De sajnos az időre született csecsemők-nél is adódhatnak a születés körül olyan helyzetek, amelyek maradandó problémákat okoznak, és alapvetően befolyásolják az újszülöttek és szülei későbbi életútját. Dr. Schultheisz Judit gyermekorvos 1990-ben hozta létre a Gézengúz Alapítványt, melynek célja a koraszülöttek és idegrendszeri károsodott gyermekek komplex, családcentrikus koragyermekkorai intervenciók ellátása. Tavaly az országban hálózatként működő 5 központban több mint 3000 családot láttak el. Kirsch Emese és családja plexus brachiális (= a kar mozgásáért felelős idegköteg) sérült kislányuk érdekében az erdélyi Máramaroszigetről költözött a magyar fővároshoz közeli Nagytarcsára azért, hogy a Gézengúz Alapítványnál gyógyíttassák kislányuk születéskor elszenvedett sérülését.

Soha nem adják fel!

„A gyógyításnak, az állapotjavításának nincs végpontja, a tudomány fejlődésével mindig vannak újabb lehetőségek. Ha sikerült elérnünk egy nagyon jó állapotot, akkor azt karban kell tartani. Ez akkor a legsikeresebb, ha a szükséges gyakorlatokat beépítjük a mindennapi életvitelbe, kialakítunk egy olyan egészséges életmódot, amely segít elkerülni a késői szövődményeket. A saját gyermekemnél nagyon hamar rájöttem, hogy a fájdalmas terápia milyen káros hatással van a fejlődésére, ezért tűztem ki célul, hogy szelíd, de tudományosan megalapozott, hatékony terápiákkal szeretnék eredményt elérni. A teljes személyiséget, az egész családot támogatni, segíteni kell, és ebbe a tehetséggondozás is beletartozik” – mondja el hitvallását Dr. Schultheisz Judit. A doktornő harmadik gyermeke felkarbénultan született. Fiatal anyaként a gyermeke volt a legfontosabb számára, nem az orvosokra haragudott – bár lett volna rá oka –, hanem férjével azonnal a megküzdési stratégiákat kezdték keresni. Rengeteg szakembernél járt. „Mindegyik azt mondta: majd én meggyógyítom, ne vidd máshová. Nem értettem miért mondják ezt, hiszen a különböző terápiák nem zárják ki egymást. A gyerekek érdekében nagyon sok tudást lehet egymásra építeni. Az alapítványnak a férjemmel olyan nevet akartunk adni, amelyet a gyerekek is könnyen elfogadnak, értenek. Ha azt mondjuk, hogy te kis gézengúz, elmegyünk kicsit csibészkedni, ez az ő számukra, a családok számára könnyen értelmezhető. A névadás sikerét a visszaigazolások is bizonyítják, ugyanakkor a lefordítása okoz némi gondot az uniós projektekben, a nemzetközi együttműködések során” – emlékszik vissza a kezdetekre a doktornő. Az alapítványnál ma több mint 20 féle gyógykezelést alkalmaznak, ezekből többet a doktornő és szakmai csapata alapozott meg és fejleszt tovább. Orvos igazgatóként jelenleg az alapítvány szakmai és tudományos munkáját vezeti. Fontosnak tartja a szülők bevonását, edukációját és támogatását, ezért az alapítványi munka gyakorlati részében is közreműködik, akár a külföldön kezelt betegek családjával interneten lebonyo-

lított konzultációk segítségével. Nevéhez fűződik a Huple® nevű mozgás – és koordinációfejlesztő diagnosztikai és terápiás hatású orvostechnikai eszköz, amelyet nemzetközi szabadalomként Magyarországon kívül számos országban alkalmaznak, ahogyan a Neuro-hidroterápiát is. „Nagyon örülünk, hogy megoszthatjuk a tudásunkat, ma már nemzetközi szinten több 10 ezer gyerek jut hozzá innovatív terápiáinkhoz. Az alapítvány többször volt nagyon nehéz helyzetben. Nonprofit szervezetként úgy látunk el állami feladatot, hogy tevékenységünknek csak egy részét finanszírozza a társadalombiztosítás. Nincs marketing-, PR-szakemberünk, aki adományszervezéssel, szponzorációval foglalkozna, ezért nagyon hálásak vagyunk, ha egy cég felfigyel ránk, így történt ez a B. Braunnal is” – mondta Dr. Schultheisz Judit.

Esélyt kaptak

Aranyos kislány játszik az egyik játékokkal teli szoba szőnyegén. Valami rendellenességet kellene látnunk rajta, de ez hosszú percek után sem sikerül, pedig Budakalászon, a Cseppek házában, a Gézengúz Alapítvány intervenciós központjában vagyunk. Az aranyos kislányt Alíznak hívják, Romániában, egy állami kórházban, normál terhesség után, természetes úton született. Nehezen jött a világra, elakadt a szülőcsatornában. Édesanyja azonnal látta, hogy baj van, lógott a kicsi karja, semmi mozgás nem volt benne. Az ottani orvosok azt mondták, 2 hónap alatt kinövi. Hathét telt el, és semmi javulást nem láttak. A szülők gyermekneurológus szakorvoshoz

fordultak. A doktor azzal bocsájtotta el őket, hogy nincs semmi teendő, Alíz 2 éves koráig ki fogja nőni a sérülést. „Szerttük volna ezt elhinni, de láttuk, hogy nincs javulás, ezért elkezdünk a határon túl is orvost keresni. Elsőként a budapesti Szent Margit Kórházra találtunk rá, és ott kezdtük el Alíz kezelését 3 hónaposan. Jól reagált a gyógytornára, elektrotérápiára. Tudtuk, hogy hosszú távú megoldást kell találnunk. Első körben otthon, a partiumi Szatmárnémetiben találtunk valakit, aki a Gézengúz módszereivel dolgozik, de sajnos ott még hónapokat kellett volna várni a kezelésre. Meghoztuk a döntést, országot váltottunk azért, hogy a családuknak negyedik tagja megkapja a számára fontos kezeléseket. Itt, az alapítványnál azonnal kivizsgálták és megkezdtek a különböző terápiákat. Alíz kedvenc közege a víz, a Neuro-hidroterápiára, és egyéni tornára is járunk. Rengeteg fejlesztő eszköz, játék veszi körül, itt van például a Huple®, amely szintén sokat segít. Magától veszi a kabátot, ismeri az utat, megőrül amikor meglátja a bejáratot. Ő ide játszani jön Anikóhoz, Dettihez. Nem régen elkezdtek a Bowen manuális technikát, ettől kicsit még ódzkodik Alíz. Hetente ez a három terápia ismétlődik. Nagyon örülünk, hogy ilyen szakemberek, ilyen emberek vesznek körül minket. Észreveszik hogy mi az, amin javítani kell, ez nekem, aki nem vagyok szakember, nagy segítséget jelent. Alíz abban a korban van, amikor nem nagyon engedi, hogy otthon tornáztassuk, de az ő érdekében otthon is gyakorolni kell. A Gézengúznál rengeteg hasznos tippet kapunk arra is, hogy a hétköznapi tárgyakat hogyan tegyük számunkra hasznos tornaeszközökké. Csak egy példa a ruhacsíptető, amelylyel jó kis mozdulatokat csalogathatunk elő játékosan, de az esti fürdésnél a test különböző részeinek a beszappanozása is játék ugyan, de megvan a maga haszna. Röviden ezt úgy szoktam mondani, hogy életformánk Gézengúz. Alíz állapota sokat javult: van egy enyhe rövidülés a sérült karjában, ami most 1,5 cm. Számítunk rá, hogy a két karja sosem lesz egyforma, viszont tornával, megfelelő edzéssel sokat lehet elérni, és az jól szinten tartható lesz. A cél, hogy ő jól érezze magát, egészséges, kiegyensúlyozott életet élhessen, erre gyúrunk” – mondta el Alíz édesanyja, Kirsch Emese.

MŰFAJT TEREMTŐ HÉTVÉGE

Az elmúlt öt évben a budapesti képzőművészeti élet legjobb minőséget képviselő eseményévé fejlődött a Gallery Weekend Budapest. A 2017-es hétféjére a galériák és a műkedvelők is felbolydultak. Fókuszban az absztrakt.

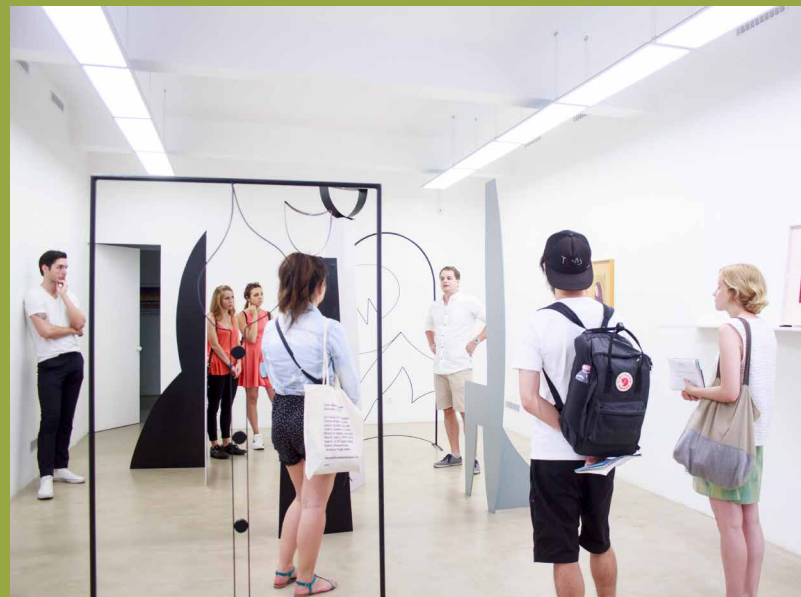
– Még sosem láttam ilyet! – Tört ki a lelkesedés egy buffalói műgyűjtőből Keresztes Zsófia műtermében a különös, mozaikkal borított szobrok előtt állva. A Gallery Weekend Budapest (GWB) korábbi nézőinek már volt szerencséje találkozni Keresztesnek, az Y generáció legkülönlegesebb anyagokkal kísérletező művésznőjének groteszk műveivel. Az előző évben, 2016-ban ő készítette el a – kortárs képzőművészeti galériás fesztivál központjaként szolgáló – Budapest Projekt Galéria kiállítására az acél tartóoszlopokon lógó fő művet. A lebegő-kéklő installáció alapanyaga éppen a rendezvény elkötelezett támogatójának, a B. Braunnak gyöngyösi gyárából érkezett.

A 2017-es GWB-re érkező nemzetközi szakmabeliek Keresztes Zsófia műtermébe is eljutottak. A budafoki műteremházban található „laboratóriumban” megnyerő rendetlenség fogadta őket: körös-körül kivágott habkartonszobrok, félig vagy teljesen leburkolva apró mozaikkockákkal, itt-ott ellátva hosszú színes műhaj zuhataggal. A bizarr totemállatoknak kinéző művek körül a falon egy másik fiatal – majdnem névrokon – művésznak, Keresztes Botondnak a festményei lógtak: légfújós festékszóróval festett vásznak, tele a közösségi média és a fogyasztói társadalom

ironikusan kiforgatott közhelyeivel. A hatás nem is maradt el. A rendezvény nemzetközi vendégei, a műgyűjtők, kurátorok, kritikusok és igazgatók elégedetten füttentyentek. – Szeretnék ilyet otthonra – állt meg mélázva egy prágai gyűjtő az egyik mozaikszobor előtt, mélységesen egyetértve buffalói kollégájával.

A GWB sok külföldi látogatót vonz, a külön megszervezett szakmai programra nemzetközileg elismert szakemberek érkeznek. A hazai közönség nem tud róla, de a „gallery weekend” műfaj az elmúlt öt évben szédületes fejlődésen ment át a nemzetközi szintéren. Nemcsak minden komolyabb galériás hálózattal rendelkező főváros megrendezi a sajátját (Madridtól Kuala Lumpurig), de az elmúlt pár évben a helyi kortárs képzőművészeti színterek kiemelt, rengeteg külföldi résztvevőt vonzó fő eseményévé vált. Egy olyan rendezvényé, amely a város kulturális esszenciájának képes arcot adni egy speciális képzőművészeti fesztivál formájában. Budapest nem a nemzetközi trendek után kullog, hiszen a magyar gallery weekend, a GWB 2018-ban immár ötödik alkalommal kerül megrendezésre (mindvégig a B. Braun hathatós támogatása mellett).

– Mi sem gondoltuk, hogy a gallery weekendből ennyire

A minden év őszén megrendezett Gallery Weekenden tucatnyi galéria várja a kortárs iránt érdeklődőket

fontos műfaj válik pár esztendő leforgása alatt – mesélte Rieder Gábor, a GWB művészeti igazgatója. – Mikor elkezd-tük az egészet, egyértelmű volt, hogy a kortárs művészeti közélet az óriási, sok-sok látogatót vonzó giga események és a fesztiválszerű rendezvények felé indult el. A gallery weekend időközben nemcsak ennek a trendnek az egyik haszonélvezője, hanem fő alakítója lett. A műfajteremtő berlini galériás hétvége ma már a legfontosabb két nap a német kortárs képzőművészet életében. Berlin sok száz galériája lázba jön, mindenki a legjobb, legizgalmasabb kiállítását rendezi meg, a világ legkeresettebb sztárművészeit hívják meg szerepelni. – Mi még ettől messze vagyunk – nevet Rieder –, de a budapesti képzőművészeti élet legjobb minőségét képviselő éves rendezvénye kétség kívül a GWB. Az 2017-es GWB fókuszában a magyar absztrakt képzőművészet sokszínű világa állt. A kiállítók között találtuk a költői geometria olyan nemzetközi híró legendáit, mint a térstruktúrákat építő Megyik Jánost vagy a geometrikus mobil szobrairól ismert Hetey Katalint. A sokat tapasztalt öregek mellett megjelent az új nemzedék is, többek között Barabás Zsófiának a szerves mikrovilág pillanataiba belefeledkező új festményei révén. Bár ez alkalommal minden korábbinál erősebbnek bizonyult a nonfiguratív mezőny, a GWB mindig a kortárs művészet széles spektrumáról csipeget. A média-képekből táplálkozó figuratív festészet két neves alkotója, Birkás Ákos és Nemes Csaba egy-egy speciális projekt keretében jelölte ki a skála másik végét, az autizmus-kutatást segítő művészeti projektet irányító Eperjesi Ágnes mellett.

ÉVENTE VÁLTOZÓ „TANANYAG”

Lovass Dóra múzeumpedagógus szerint a tárlatvezetés egyben „művészeti nevelés” is, amely során nagyon fontos az érvélelőn alapuló gondolkodás erősítése a gyerekekben

Hetedik alkalommal rendezték meg tavaly októberben az Art Market Budapest nemzetközi képzőművészeti vásárt. A rendezvény közel 30 000 látogatója 25 ország több mint 100 kiállítója segítségével 500 kortárs művész alkotásait láthatta. A vásáron Magyarország valamennyi jelentős kortárs képzőművészeti galériája bemutatkozott, az eseményhez kapcsolódóan pedig a szervezők félszázánál több kiegészítő rendezvényt szerveztek, amelyekre számtalan befolyásos nemzetközi művészeti személyiség is érkezett Budapestre. Látványosan nőtt az Art Market Budapest kiállítói által realizált eladások száma is, ez a siker, a növekvő műgyűjtői és az idei évben először tapasztalt, számottevő múzeumi vásárlásokban megnyilvánuló érdeklődés egyértelmű jele a vásárral szembeni jelentős hazai és nemzetközi bizalomnak. A vásár múzeumpedagógiai programjában résztvevő mintegy 1000 diák által leadott szavazatok alapján a B. Braun díja az Art Market Budapest kiállítói közül ezúttal holtversenyben a francia Opiom és a német Bernheimer Contemporary galériákhoz került. A múzeumpedagógusok felkészüléséről, tapasztalatairól Lovass Dóra mesélt.

Kortárs művészet mindenkinek

A vásár képéhez hozzátartoznak a gyerekcsoportok. Kicsik és nagyok, az általános iskola alsó tagozatától egészen a középiskolásokig, de a felsőoktatásból, felnőttképzésből is érkeznek csoportok. Évről évre növekvő érdeklődés kíséri ezeket a programokat. Mivel a programok ingyenesek, de regisztrációhoz kötöttek, nagyon hamar betelnek a meghirdetett időpontok. Sok a visszatérő csoport vagy iskola is, köszönhetően a szaknári elkötelezettségnek, amiért nem győzünk köszönetet mondani iskolai kollégáinknak. A felnőtt közönség részéről ennek ellenére előfordulnak bizalmatlan, rosszálló pillantások, ha a gyerekek felfokozott vagy „zajosabb” érdeklődést tanúsítanak egy-egy műtárgy iránt, pedig a vásáron dolgozó múzeumpedagógusok gyakorlatában még nem fordult elő káresemény. A múzeumpedagógusok az iskolákban dolgozó tanárokhoz hasonlóan a gyerekekkel töltött 1–1,5 óra többszörösét töltik felkészüléssel. Ráadásul az ő esetükben a „tananyag” minden évben változik. Lovass Dóra múzeumpedagógust mesélt a felkészülés rejtelseiről. „Első lépésben megbeszéljük az előző év tapasztalatait, átnézzük a korábbi évek katalógusait, a galériák honlapján a kiállításra elhozott műtárgyakat, de ennél sokkal fontosabb a kortárs művészeti tendenciák megismerése, követése. Végül meglátogattam néhány galériást, hogy még a vásár előtt nyugodt körülmények között

beszélgethessünk, mert a galériás mindig más szemmel lát, mint mi. Ezekből áll össze a felkészülés. Évente változnak a művészek, szerencsére ez a munka nem tud rutinná válni. A kiállítás és vásár méretei nem teszik lehetővé, hogy minden egyes műről mindent tudjon a pedagógus. Egy tanár akkor hiteles, ha ki tudja mondani: bocsánat ezt nem tudom. Nem szabad úgy tenni, mintha szakértője lennék 500 kiállító művésznek” – mondja Lovass Dóra.

Sokrétű feladat

A gyermekcsoportoknak tartott vezetések másik különlegessége, hogy a csoportok között, sőt olykor a csoportokon belül is nagy különbségek vannak. „A csoporttal 1-1,5 óránk van, ha az 500 művészből csak 8-at választok ki, akkor is megoldhatatlan egy-egy életmű teljes bemutatása. A fókusz ezért nem az egyes művészekre, hanem a kortárs művészeti trendek, tendenciák megismertetésére helyezük. Életkoruknak megfelelően arról is beszélünk, hogyan működik a műkereskedelem, mi a kapcsolat a művész, a galériás, a művészettörténészek és a vásárlók, gyűjtők között. Amikor egy kérdés megválaszolására 10 gyerek jelentkezik egyszerre, az egy nagyon jó érzés. A nagyobb középiskolásoknál előfordul, hogy fél óráig némelyik úgy néz rám, mintha valami nagyon furcsa vagy idegen dologról beszélnék, de a végén odajön és elmondja, hogy neki ez mennyire tetszett, és esetleg megígéri, hogy meglátogat a múzeumban is. Minden korosztálynál visszatérő kérdés, hogy dolgo-e a kortárs művészetnek hagyományos értelemben véve szépnek lenni?” – osztja meg a múzeumpedagógus. A vásárra betérők a kortárs művészettel sokszor nem mint tetszetős, elbájoló, vagy a befogadóban szép érzetet keltő alkotásokkal találkoznak, ezért a múzeumpedagógusnak időt kell szakítania ennek megbeszélésére is. „A figurális műveket mindenki könnyebben érti, sőt annak a torzításait is, mint a nagyon elitista, konceptuális vagy absztrakt művészetet. Azonban ahogy a szemük, az érzékelésük is fejlődik, úgy lesznek fogékonyabbak az elvontabb, gondolati tartalmakat közvetítő műalkotások iránt is. A gyerekek sok-

szor meglepnek, olyan dolgokhoz visznek oda, amiket nem feltétlenül választanék, ez néha szintén érdekes felismerésekhez vezet. Az okok különbözőek: van, aki maga is azzal a technikával kísérletezik, tavaly például az egyik lány kedvence a homokszórás volt, máskor olyan sajátos a választott tárgy megjelenése, anyaga, színvilága vagy témája, hogy az kelti fel az érdeklődésüket. A tárlatvezetés egyben »művészeti nevelés« is, nem szabad erről sem megfeledkezni. Nagyon fontos az érvelésen alapuló gondolkodás erősítése a gyerekekben” – mondja Lovass Dóra. Ezeknek a programoknak az a legfontosabb célja, hogy a gyerekekből egy új, művészetet értő és művészetet szerető generációt neveljenek, akik otthonosan mozognak egy ilyen típusú vásáron vagy akár egy kortárs művészeti galéria, vagy múzeum tereiben is. A múzeumpedagógusnak néha szinte küzdenie kell azért, hogy jobban elfogadják a gyerekeket a vásári közegben, de szerencsére több a jó tapasztalat, mint a rossz, sok segítséget, támogatást kapnak a galériások részéről is. Persze vannak ellenpéldák is, ami részben érthető is, mert a galériások joggal féltik a kiállított tárgyaikat, művészeik érzékenységét. Az egyik évben például sok, kisméretű és igen törekeny gipsz törpefigurából álló installáció volt kiállítva, komoly kísértést jelentve a gyerekeknek. A kiállítók másik félelme a gyerekek hangosan kimondott negatív kritikái. „Az ilyen esetekben kicsit elfogult vagyok a hazai művészek vagy művészet irányában. Nem hagyom, hogy a magyar művészekkel kapcsolatban túlságosan negatív kritikát fogalmazzanak meg, egyszerűen a hozzá nem értés vagy tájékozatlanság okán, mert tudom, hogy ez olyan, mint egy kis növényke, ami még csak most bújtt elő a földből, nem dózerolhatjuk le egy-egy rossz megjegyzéssel. Az ember elfogult azokkal szemben, akiket ismer” – árul el egy személyes titkot Lovass Dóra múzeumpedagógus, az Art Market B. Braun által támogatott múzeumpedagógiai programjának munkatársa.

STÍLUSOS ÉS ELEGÁNS JUBILEUM

Topor Tünde az Artmagazin egyik alapítója kezében a tartja 100. lapszámot. Elsőre semmi különös, lehetne akár a 99. vagy a 101. is. Figyelmesebben megnézve a 100-as szám és a betűk is lilás fényben pompáznak, diszkréten jelezve: az olvasó egy különleges lapszámot vesz most kézbe. A 100. lapszám egyaránt jelzi a három alapító eltökélttségét, kitartását, a lap színvonalát, és olvasóinak bizalmát, amellyel az elmúlt 15 évben kitartottak a magazin mellett.

1-99-ig

„Bevallom, az első szám készítésekor nem gondoltam, hogy eljutunk a 100. lapszámgig. Már negyedik éve jelentünk meg, amikor egy művésztelepen az egyik képzőművésztől interjút kértem, meglepő volt a válasza: jó, most már hajlandó miniket komolyan venni, és interjút is ad. A piacon ugyanis kevés hozzánk hasonló kiadvány élte meg ezt a kort. Nekünk is voltak nehéz periódusaink, de büszkén mondhatjuk el, hogy

még a legnehezebb időkben sem adtuk fel!” – emlékezik a kezdetekre a főszerkesztő. A megmaradásban a Nemzeti Kulturális Alap hullámmó mértékű, de rendszeres támogatása játszotta a főszerepet, azonban a gyakoribb megjelenéshez több lábbon állásra, több támogatóra is szükségük volt. Szikra Renáta hozzátette, a kiváló anyagokat készítő külsős szerzők, a belső munkatársak, és természetesen hűséges olvasóik is hozzájárultak a sikerhez. „Egy magazin olyan, mint egy fa: kivágni könnyű, de mire egy frissen ültetett csemete ugyanakkora lesz, sok időnek kell eltelnie. Ha abbahagysz egy magazint, akkor elveszíted az olvasóidat, a szerzőidet – ez egy organikus fejlődés, olyan, mint egy fa növekedése” – egészíti ki Topor Tünde.

Best of és a jubileumi rendezvények

Winkler Nóra egy eredeti ötlettel vezette fel a 100. számot. Ez egy 1-99-es szám, egy Best of Artmagazin válogatás volt. Megkereste az elmúlt 15 év partnereit, és olyan reklámokra kérte fel őket, amelyeken szerepel a 100-as szám. A színvonalas jubileumi reklámok közül is kiemelkedik a Múzeum Café és a B. Braun reklámja. A tartalmat a szerkesztőség közösen alakította ki, mindenki kapott részfeladatot, javaslaik ezután többszöri rostán mentek keresztül. A különleges összegzés ingyenesen került terjesztésre, sok új érdeklődőt hozva a magazinnak. A századik szám apropóján több rendezvényt is tartottak. A megjelenéssel egy időben zajlottak a Design hét eseményei, Topor Tünde és Winkler Nóra a „Bowie-tól a Bauhausig – Art Loves Design” előadását egy alkalomra tervezték, végül a nagy sikerre való tekintettel háromszor hangzott el. Buszos kirándulást szerveztek Duna-

újívárosba, ahol értő vezetők kalauzolták az érdeklődőket a város szocreál emlékei, épületei között. „A szocreál nem az, aminek sokan gondolják, ezek az épületek nagyon izgalmasak, fantasztikusan be vannak kötve a magyar Bauhausba, a modernista építészet hagyományaihoz” – mesél a kirándulásról Topor Tünde.

A 100.

Szikra Renáta mosolyogva mondja, hogy a jubileumi számra úgy a 98. számnál kezdtek el készülni. A valóságban persze már ezzel indult a tavalyi év. „Nyáron már megkezdtuk az anyagok gyűjtését, októberben elkezdtuk a »huhogást«, tartalékolunk, készültünk. Bármennyire jubileumi is ez a szám, a felépítésének olyannak kellett lennie, mint a többinek. A magazin ars poeticáját megőrizve olyan mindenkinek érthető, izgalmas anyagokkal töltöttünk meg a szokásos 64 helyett a 100 oldalt, amelyek egyaránt érdekesek a szakmának, az érdeklődőknek, a fiataloknak, és az időseknek is. Valljuk, hogy ettől jó a magazinunk. A címlap nagyon nehéz döntés volt, szeretnénk volna, ha olyan kép kerül rá, ami előre jelez trendeket, de közben valami magasabb szellemiséget is megjelenít. A választás végül egy 1984-es, Vígh Mihályt ábrázoló fotóra esett, Sóskuti Tibor alkotására” – mondta el Topor Tünde. „De a nyomdatechnika segítségével is vittünk a címlapra valami különlegeset. Ha forgatjuk a magazint, a százas és az Artmagazin felirata is lilás fényben játszik” – teszi hozzá Szikra Renáta. Az alapítók, Einspach Gábor, Topor Tünde és Winkler Nóra azóta sem hagyták magára a lapot. A jubileumi számot nem túl nagyszámú, de a 15 évvel ezelőtti, induló létszámnál jóval népesebb csapat készítette.

„Egy magazin olyan, mint egy fa: kivágni könnyű, de mire egy frissen ültetett csemete ugyanakkora lesz, sok időnek kell eltelnie.”

Az első cikk az Artmagazin díjazottjával készült interjú, ezt a díjat az Art Market Budapest legjobb kiállítójának ítélik oda. A szerkesztőségi csapat körbejárja a teljes kiállítást, majd a helyszínen, egy nyilvános kerekasztal-beszélgetésen dönt. A tavalyi győztes Bencze Péter volt, nyereménye pedig egy interjú a magazinban, egy Artmagazin-plakett, valamint a 25% kedvezmény a következő évi kiállítási díjból, amit a vásárigazgatóság ajánlott fel. Fontos téma a művészettörténet, melyet ebben a számban Barki Gergely Berény Róbertől szóló cikke képviselt. Berényi rendkívül sokoldalú volt, imádták a nők, így lett a '20-as évek Berlinjét bemutató egyik kulcsregényben fontos szereplő. A lengyel szerzőnő ugyanis a barátnője volt. A regény még nincs lefordítva, de ezt már tervbe vette a magazin szerkesztősége. A magazin állandó témája a reform életmód, az egészség, a kertek, az ember, a természet és a művészet kapcsolata. Szikra Renáta szerkesztő írása „Az ember nyomában – Bécsi kiállítási körkép a természet tükrében” az ember és természet kapcsolatának a művészetben történő megjelenéséről szól. A szerkesztő „félúton” a 48. számnál csatlakozott a csapathoz, a szerkesztés mellett a fotók ügyében is ő levelez. „Van vele munka bőven, de nagyon szeretem. Tündével együtt szerkesztünk, Olyan kevesen vagyunk, hogy muszáj mindent megbeszélni. Nagy különbségek nincsenek közöttünk, a kicsiket megbeszéljük, meggyőzzük egymást. Tünde meggyőz engem” – avat be a műhelymunka rejtelmeibe Renáta. Topor Tünde azért kiegészíti: „A feladatokat felosztjuk, és mindenki a saját területéért felel, a címlap mindig közös döntés.” A századik szám már a múlté, a főszerkesztő ma sokkal optimistább, mint 15 évvel ezelőtt volt. Reméli, hogy mindazok, akiknek az első 100 számért hálások szerzők, előfizetők, együttműködő partnerek, hirdető, velük maradnak a következő 100 számra is. „Ezt 10 év alatt teljesíthetjük, egyáltalán nem beláthatatlan” – mondja búcsúzóul Topor Tünde.

MAJD NEM LEHETETLEN KÜLDETÉS

Aki akárcsak középiskolás korában is sportolt, személyes tapasztalatból tudja, az edzők nem körmondataikról és árnyalt fogalmazásukról híresek. A finomkodás egyik mesternek sem kenyeré, a B. Braun Gyöngyös NB I-es kézilabdacsapatának edzésén sem volt az. Az egyik játékos rezzentelen arccal fogadta az edző sorozatos dorgálását, a nyugalomnak egyszerű oka volt: a brazil játékos maximum a hangerőből és hangszínből következtethetett a szavak jelentésére. A soknemzetiségű csapatból az egykori szerb-montenegrói válogatottnak, Krivokapic Miloradnak nincsenek nyelvi problémái, hiszen neki anyanyelve a magyar.

Új edző, új csapat

A hétközi edzésen rosszul teljesítő játékos a Dabas elleni meccsen megtáltosodott, jó játékkal hozzájárult a csapat győzelméhez. A B. Braun Gyöngyös a hazai mezőnyhöz hasonlóan nem kevés idegenlégióssal játszik. Volt olyan időszak, amikor az egykori Jugoszlávia szinte minden tagköztársaságából származó játékosok együtt küzdöttek a klub sikeréért. Az idei bajnokságban a csapatot az új edző Konkoly Csaba irányítja, több új játékos is érkezett, köztük Krivokapic Milorad, aki a bajnokság közben csatlakozott a gyöngyösi gárdához. A kézilabdában viszonylag gyors a játékosok forgása, sokan csak egy-egy szezonra szerződnek, ritka a kétéves szerződés. „Új edzővel egy új csapatot összerágni nem könnyű feladat. Már a kezdeti igazolásokból is vannak, akik elmentek. A szerződéseknek 2-3 évre kellene

szólniuk, ennyi idő kell ahhoz, hogy összeszokott csapatjáték alakulhasson ki, ez a hosszabb távon gondolkodás látszik most beérni a többi csapatnál. A lányokkal kibővítettük az utánpótlásbázisunkat, sikeresen beintegrálódtak. Az utánpótlást egyre képzetesebb, magasabb minőségű edzők nevelik és a gyakorló csarnok is átadásra kerül idén” – összegezte a helyzetet Zábrivecz Adrien, a Gyöngyösi Kézilabda Klub ügyvivője. „Hiába kézilabdázik 300 gyermek Gyöngyösön, a legtehetségesebbeket elviszik a nagyobb csapatok, tavaly például 5 játékost vittek el tőlünk” – mondja Sándor Ákos technikai vezető. Ebben a helyzetben az otthontartás csak nemes szándék marad. A klubvezetés erre az időnyire a 8.-hely megszerzését tűzte ki célul, ami nem elérhetetlen, de nehezen teljesíthető. A célok elérését a bajnokság közben leigazolt, többszörös válogatottnak Krivokapic Milorad is segíti.

Három ország válogatottja

A balkezes átlövő pályafutása során nemcsak többszörös válogatottnak volt, hanem több ország válogatottjában is játszott. Szerepelt a jugoszláv, a szerb-montenegrói és magyar válogatottban is. Azon kevesek közé tartozik, akik játszottak leendő és volt országuk válogatottja ellen is. 2004-ben Szerbia – Montenegró színeiben a magyar válogatott ellen lőtt egy gólt, majd 5 évvel később a magyar csapatnak szerzett kettőt egy barátságos mérkőzésen egykori hazája ellen. Krivokapic balkezes, ami ritkaság a kézilabda világában, de nem az ő családjában, ahol mindenki, a felesége és a két lánya is balkezes.

„Édesapám montenegrói, anyukám magyar, én Zentán születtem. Tízéves voltam, amikor elkísértem a testvéremet egy kéziadásra. Hiányzott egy játékos, megkértek, hogy álljak be passzolgatni. Megtetszett a játék dinamikája, a sok gól, úgyhogy rögtön bele is szerettem” – mesél a kezdetekről a Gyöngyös átlövője. Krivokapic Milorad a magyaron kívül játszott a szerb, a szlovén az izraeli és a román bajnokságban is. „A kézilabda mindenhol nagyon hasonló elvekre épül. A spanyolok és a skandinávok más elméletet képviselnek, de ilyen edzőkkel még nem dolgoztam. Tavaly több helyről is megkerestek, azért választottam a Gyöngyöst, mert korábban a Szeged színeiben sokat játszottam ellenük. Mindig kellemetlen ellenfél volt, ezért is tetszett az ötlet. Másfél éves szerződést ajánlottak, nem gondolkodtam sokáig. A beilleszkedés eddig sehol sem okozott nehézséget, itt is túl vagyok rajta, sokat segítettek a csapattársak, az edző és a vezetőség is” – mondta el Milorad, hogyan került szezon közben a román bajnokságból a magyarba. A válogatott átlövő szerint egyébként a magyar az egyik legerősebb bajnokság Európában. Fialat jugoszláv sportolóként klubcsapatával megnyerték a Challenge kupát, a Szegeddel háromszor nyert magyar kupát és bajnokságot. Pályafutása csúcsa a londoni olimpia lett volna. A csapat tag-

jaként kiharcolta a részvételt, az olimpiára azonban betegség miatt nem tudott elutazni. Vallja, hogy csapatszellem nélkül nem működik a csapatjáték. Ha sok az új játékos, akkor 4-5 hónap is eltelik, mire nem azon kell gondolkodni, ki mit csinál mellette a pályán, hanem már olajozottan megy a játék. Pályafutása során a délszláv válság utáni években többször is előfordult, hogy az egykori konfliktus különböző nemzetiségű játékosaival játszott egy csapatban. „A sportban emberember, bármilyen hitű, bárhol született. Sok horvát, bosnyák csapattársam is volt, soha nem volt feszültség közöttünk” – fejtette ki véleményét a közel húsz éve történt eseményekkel kapcsolatban. A csapat idei célkitűzését teljesíthetőnek tartja, de szerinte az még fontosabb, hogy a következő bajnoki szezonnak a csapat újult erővel vágjon neki. Az edzést Krivokapic Milorad igazi profiként hajtotta végig. „38 éves vagyok jól érzem magam, persze lassabban regenerálódom, mint 25 évesen. Jobban oda kell figyelnem arra, hogy gyorsan újra használható, bevetésre kész legyek. Azt tervezem, hogy ameddig az egészségem, a szervezetem engedi, játszani fogok. Addig, amíg a játékban több az öröm, mint a fájdalom és amíg versenyezni tudok a fiatalokkal.”

KÖZELEBB KERÜLTÜNK A VILÁG LEGJOBBJAIHOZ

A magyar jégkorong-válogatott 2017-ben a kijevei 1/A divízió világbajnokságán az ötödik helyet szerezte meg. A feljutás, pontosabban a visszajutás a világelitbe nem sikerült. A Magyar Jégkorong Szövetség döntése alapján tavaly augusztustól a szövetségi kapitány Jarmo Tolvanen finn szakember. A váltás eredményesnek bizonyult, a csapat 2018-ban a budapesti világbajnokságon több szerzett ponttal a negyedik helyen végzett és mindössze 15,8 másodpercre volt a feljutástól. Az utánpótlás helyzetéről és a változásokról Fodor Ádámot, a szövetség kommunikációs menedzserét kérdeztük.

Hogyan alakul az utánpótlás helyzete korcsoportok szerint (U8-U18)? Kirajzolódik valamilyen tendencia játékoszám, csapatszám tekintetében? Rendelkezésre áll ezen korcsoportokban a megfelelő edzői gárda?

A gyerekek és a csapatok létszáma permanens növekedést mutat, átlagosan 5 évente duplázódik. Az edzői fronton hiány mutatkozik, ezen a problémán az új szövetségi progra-

mok enyhítenek. Idéntől már a testnevelők is be tudnak kapcsolódni a játékosok fejlesztésébe, illetve műkorcsolya – és gyorskorcsolyaedzők is tudnak dolgozni. Új fejlesztési igazgatóval bővült az MJSZ stábjá, dolgozunk azon, hogy idővel minden magyar klubnál ugyanolyan esélyekkel induljanak a játékosok, ugyanazt az egységes magas szintű képzést kapják.

A tavalyi szövetségi kapitány-váltás beváltotta a hozzá fűzött várakozásokat? Elégedettek az I/A VB-n nyújtott teljesítménnyel, azon belül a fiatal játékosok teljesítményével?

A tavalyi szövetségi döntés a kapitány személyét illetően helyes volt, a csapat lényegesen jobb teljesítményt nyújtott, mint egy évvel korábban. A korábbi évekkal ellentétben főállású szövetségi kapitányunk volt, aki sokkal átfogóbban ismerte a játékosokat, ez nagymértékben megkönnyítette a felkészülést. Noha a feljutás nagyon közel volt, de a végeredmény a realitást tükrözi. A fiatalok nagyon jó teljesítmény

nyújtottak: Vay Ádám a kapuban, Sebők Balázs a támadósrban nyújtott kiemelkedőt, de Stipsicz Bence és Erdély Csanád is húzó ember tudott lenni.

A feljutás valóban mindössze 15,8 másodpercen múltott? Hogyan tudták túltenni magukat ezen a helyzeten?

Az elért eredmény reális, a mezőny erejét mutatja, hogy az utolsó napon a lengyeleken kívül mindenkinek esélye volt a feljutásra. Valóban másodperceken múlt a feljutás, de az egész világbajnokságot

figyelembe véve az olasz és a brit csapat nyújtotta a leginkább kiegyensúlyozott teljesítményt. Összességében vizsgálva egy nagyon sikeres rendezvényt zártunk, aminek nagyon jó volt a nemzetközi visszhangja is. Sajnos a rendezvényt nem tudtuk megkoronázni feljutással, de a fiatalok teljesítménye nagyon örömteli volt. Reméljük, a fejlődésük töretlen marad és az utánpótláskorú tehetségek közül minél többen felnőtt szinten is meghatározó játékosok tudnak lenni és akkor szép jövő elé néz a magyar jégkorong.

FIGYELNEK A KÖZÉPISKOLAI OKTATÁSRA

A Pro Progressio Alapítvány sokféleképpen támogatja a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemet. A Gyermek egyetem már az általános iskolásokat vette célba, a középiskolai tanárok számára kiírt díjjal a reáltárgyakat oktató fiatal tanárok munkáját ismerik el. Kovács Péter a budapesti Szent István Gimnázium tanára egyike volt annak a tíz középiskolai tanárnak, akik 2017-ben ebben az elismerésben részesültek.

Egy célért – sokféleképpen

A Pro Progressio Alapítvány fennállásának több mint 20 éve alatt különböző, sokszor innovatív módon támogatta a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemet. A főépület eredeti állapotának helyreállítása, kiadványok megjelentetése mellett komplex pályázati rendszert alakított ki az egyetemi tehetséggondozás és innovációs tevékenység ösztönzésére. Az Alapítványnak a vállalati támogatások terhére kiírt egyedi pályázataival mellett 13 saját Pro Progressio ösztöndíjpályázata, illetve díja működik. A különböző ösztöndíjak és díjak minden esetben a hallgatók átlagot meghaladó tanulmányi és innovációs tevékenységét segítik. A hazai gazdasági élet meghatározó munkaadói szervezetei, a Magyar Rektori Konferencia tagjai, a Magyar Tudományos Akadémia vezetői, a Magyar Innovációs Szövetség és más szakmai szervezetek állásfoglalásaikban kiemelt fontosságot tulajdonítanak annak, hogy a természettudományos és a műszaki ismeretek oktatása nagyobb teret kapjon a középiskolai tananyagban, emelkedjen a felsőoktatásban az ilyen szakokra jelentkezők száma és felkészültsége. Az alapítvány 2017-ben kilencedik alkalommal hirdetett pályázatot magyarországi középfokú oktatási intézmények (gimnáziumok, szakgimnáziumok) pedagógusai részére. Az elismerésre olyan matematika-, fizika-, biológia-, kémia-, informatikaszakos fiatal tanárok pályázhatnak, akik közreműködnek a diákok

motivációjának erősítését szolgáló rendezvények szervezésében, tanítványaik közül többen tettek emelt szintű érettségit, és/vagy sikerrel szerepeltek megyei, országos és nemzetközi középiskolai tanulmányi versenyeken, és 2012–2016 között több diákjuk is volt, akik érettségi után a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen folytatták tanulmányaikat.

Hagyományos úton

Kovács Péter matematika–fizika tanár nem az internetről, hanem egy volt egyetemi évfolyamtársától értesült a Pro Progressio középiskolai tanároknak kiírt pályázatáról „Bizonyos szempontból még pályakezdőnek érzem magam, hiszen kevés osztályt vittem végig, igaz az eltelt 10 év szakmailag nem nevezhető rövid időnek. A tanári ars poeticám kialakulóban van, ahogy a díjátadón is elmondtam, tanárként fontos, hogy szeressem azokat, akiket tanítok, mert így könnyebben megértem őket, és minél jobban értem, annál jobban szerethetem a diákjaimat. Matematikatanárként azt szeretném, hogy a tanulók megszeressék a matematikát, mert ha megszeretik, jobban megértik, és ha jobban értik, jobban is fogják szeretni” – mondta el Kovács tanár úr. A Szent István Gimnázium kívül-belül olyan, mint amilyennek egy gimnáziumnak lennie kell. Belépve azonnal felidéződnek a középiskolai évek. A lépcsők, a lépcsőfordulók, az osztályterem hangulata pontosan olyan, mint 40 éve, vagy akár 100 éve. Pedig a világ sokat változott, számítógépek, és egyre inkább a virtuális világ vesz minket körül. Adódik a kérdés, változtat-e a változó világ a matematikatanítás mesterfogásain?

„A matematikaoktatással kapcsolatban én a letisztultság híve vagyok. A gondolkodás ma ugyanolyan, mint 2500 éve a görögöknél volt. Az eszközök változtak, de egy ötlet, egy gon-

dolat most sem más, mint akkor volt. Az eszközökkel kapcsolatban figyelniük kell a mértékletességre, mert az alapok nem változtak. Szeretem a matematikát, nagyon fontosnak tartom, szeretném ezt átadni, hogy a diákjaim is érezzék ezt a szeretetet. Ha én érzem magamban a tüzet, ha lelkes vagyok, akkor biztosan sikerül ezt átadnom. Igyekszem olyanokat és úgy tanítani, amiket én magam is nagyon kedvelek, olyan feladattípusokat adni, amiket én magam élveztem, amikor diák voltam. Fontosnak tartom, hogy megtapasztalják a kreativitást, a felfedezés örömét, ne csak az legyen, hogy én elmondok valamit, ők pedig alkalmazzák” – mondja el véleményét a matematikaoktatósról a fiatal pedagógus.

Célok nélkül nincs eredmény

Nemcsak az eszközök, de a világ is nagyot változott és vele a pedagógusok eszköztára is. Sokan panaszkodnak, hogy ma sokkal kevesebb nevelési eszköze van egy tanárnak, mint 30 éve volt. „Szerintem nagyon helyes, hogy a fenytés mint eszköz kiszorult az oktatásból. Ma is rengeteg eszközünk van, elég megnézni az internetet, megannyi jó gyakorlatot lehet találni. Saját tapasztalatom, ha egy osztályközösséget ügyesen vezetünk, mozgunk, bontunk csoportokra, és dobunk be témákat, akkor ezek a fogások, mint eszközök jól működnek. Én például egészen az érettségiig nagyon sokat játszottam az osztá-

lyommal, játék közben pedig sok minden kiderült, sokat tanultak egymásról, egymástól” – avat be nevelési gyakorlatába Kovács Péter. A Szent István Gimnázium híres a matematikatagozatáról, a Pro Progressio-díj is elsősorban a reál tárgyak oktatásáról szól, elkerülhetetlen kérdés: mitől lesz erős egy gimnázium? „Egy iskolát a tanárai és a vezetői határoznak meg, fontos, hogy legyen céljuk, évről évre ezt a célt akarják megvalósítani. A vezetőségnek nem csak az a felelőssége, kiket vesz fel, hanem az is hogyan építi a tanári közösséget, milyen egyéni szakmai képzésekre küldi a tanárait. Ez cél és akarat kérdése” – vallja Kovács Péter. A matematikából gyengébbek örök mentevára, hogy ahhoz képesség kell. A tanár úr szerint ez csak részben igaz, pályája során még nem találkozott olyanal, aki egyáltalán nem lett volna fogékony a matematika iránt. „Mindenkivel kell és érdemes is foglalkozni, mert ez a munkánk. Különbözőek a célok, van, akinél az, hogy legalább valami keveset megértsen, a skála másik végén pedig, hogy komoly problémákat lásson át, oldjon meg, akár olyanokat is, amiket én sem tudok. A díjnak nagyon örültem, de azt is tudom, hogy nem lehet hátradőlni. Látom a fejlődés lehetőségét, szeretnék egyre jobb tanár lenni. Szeretném, ha több diákom választaná a tanári pályát, de ez nem jellemző, akinek jól megy a matematika, inkább mérnöknek tanul, pedig a pedagógusi pályán is nagy szükség lenne rájuk” – mondja búcsúzóul Kovács tanár úr.

Az egészségügyi innovációkban úttörő szerepet vállaló B. Braun nagy hangsúlyt fektet a jövő generációinak támogatására és a tudományos oktatás elősegítésére, hogy a fiatal tehetségek előtt számos szakmai lehetőség nyíljon meg. A cég évek óta a Pro Progressio Alapítvány kiemelt együttműködő partnere.

A 2010-ben Cigány Orvosképzési Programot indító Rosivall László professzor hisz benne, hogy „egy lépéssel” el lehet jutni a mélyszegénységből az orvosi diplomához. A siker azonban minden érintettől komoly erőfeszítéseket követel.

HOSSZÚ ÚTON JÁRNAK

Tavaly találkoztunk Kalányos Richárd orvostanhallgatóval, Rostás Gusztávval pedig két éve beszélgettünk az orvosegyetemi életéről. Mindketten Rosivall László professzor Cigány Orvosképzési Programjának résztvevői, amely nélkül egyikük sem kezdhetne volna el az orvosit. Rostás Gusztáv a számára legnehezebb vizsgával, az élettan vizsgával küzd, Kalányos Richárd már boldog harmadéves. A program folytatódik, így ők a cigány mélyszegénységből tovább haladhatnak az orvosi diploma felé.

Nagy pofonok után is fel kell állni

A megbeszélte időpont előtt érkezünk a találkozóra az orvosi egyetem Elméleti Tömbjének aulájába. Rostás Gusztáv már ott van, karikás, kialvatlan szemei a vizsgaidőszak mellékhatását jelzik. „Éjszakánként is tanulok, alapok nélkül nagyon nehéz az orvosi egyetem. A második év három szörnyű szigorlatából kettő, a biokémia és az anatómia már sikerült. Az élettanra készülök, négyszer nem sikerült, most az ötödik kísérlet következik. A sikertelen vizsgákat nehéz érzelmileg feldolgozni, de a kudarcok, a pofonok után is fel kell állni. Nekem sokkal több erőfeszítésbe kerül a felkészülés, mint egy olyan diáknak, akinek diplomás szülei vannak. Az élményekben gazdag gyerekkor, a sok inger sok szinoptikus kapcsolatot hoz létre, ez pedig jobb gondolkodást eredményez. Mi nyáron ültünk a

sötét szobában, édesapám kettő, édesanyám hat osztályt végzett, otthonról semmit nem hoztam. A szüleim nem tudnak támogatni, tűrik, hogy itt vagyok. El akarom végezni az egyetemet, utána olyan roma közegben szeretnék háziorvos lenni, ahova a nem cigány orvosok nem mernek elmenni” – jellemzi a helyzetét Rostás Gusztáv. Nyaranta az egészségügyben dolgozik, meggyőződése, hogy nagyon kellenek a cigány orvosok a sürgősségi ellátásban éppen úgy, mint a háziorvosi rendszerben. „A romákkal nekem azonnal közvetlenebb a kapcsolat, vidéken én könnyebben megérteném, ha egy idős cigány ember nem tudja kiváltani a gyógyszerét. Nem szidnám le, segítenék megtalálni a módját, hogy mégis ki tudja váltani, mert édesapámnak sincs rá pénze.” Gusztáv barátnője mindenben támogatja, belátja, hogy ilyen sok tanulás mellett még várni kell az esküvővel. Elmondása szerint a Cigány Orvosképzési Program, a B. Braun támogatása fantasztikus lehetőség számára, hogy kitörjön reménytelen helyzetéből.

A legnehezebben túl sem könnyű

Kalányos Richárdnak tavaly sikerült az anatómiaszigorlata, ezzel sikeresen befejezte a legnehezebbnek tartott második évet. A folyamatos egy tárgyából való készülés azonban elszoktatta a normál egyetemi ritmustól. „Nagyon elcsúsztam, így most passzív féléven vagyok. Kellet ez a félév ahhoz, hogy

Kulcskérdés a cigány integráció

Dr. Rosivall László professzor, a program kitalálója szerint a mostani kormány végre érdemben foglalkozik a romák integrációjával, amelynek eddigi elmaradása nem csak a magyar kormányok, de egész Európa mulasztása.

Professzor úr, Ön nagyon elfoglalt, hogyan tud időt szakítani Richárdra és Gusztávra?

Valóban nagyon kevés időm van, de természetesen szakítok rájuk időt. „Kierőszakolják”, bejönnek hozzám beszélgetni. Ezekből a beszélgetésekből hatalmas fejlődés szűrhető le. Amikor elkezdtek az egyetemet szinte semmit sem tudtak, ma már jól képzett orvostanhallgató fiatalok.

Miben változtak a legnagyobbat az elmúlt évek alatt?

Az igaz, hogy lassú a fejlődés, de ennek az az oka, hogy nagyon mélyről indultak. Nagyot változtak, a tudás alázatosabbá tette őket. Ha az elején tisztában lettek volna a feladat nagyságával, talán nem is mertek volna belekezdeni. Az évek nem múltak el nyomtalanul. Az egyetemi tanulmányok, ha komolyan vesszük, mindenkit megváltoztatnak. Így történt velük is. Lehet, hogy úgy érzik, „aki dudás akar lenni, pokolra kell annak menni”.

Mennyire tartja sikeresnek a programot?

Az elmúlt években a kormány érdemben foglalkozni kezdett a cigányság integrációjával, nagy örömöm, hogy ez az elkötelezettség továbbra is megvan, sőt, erősödik. Tudomásul kell vennünk, hogy Magyarország jövője a kiművelt cigány emberfők sokaságán is múlik. Ők a mi igazi, rejtett munkaerő-tartalékunk, az egészségügyben például kiváló ápolónők lehetnének a cigány lányok, asszonyok. A cigányságnál melegebb szívű, odaadóbb, családközpontú, törődni tudó népcsoport alig van. Voltak, akik lemorzsolódtak a programból, nem is kevesen, de hárman vannak még az Általános Orvos Karon, többen főiskolai szakokat végeztek, végeznek. Összességében jól vették az akadályokat. Mondhatják, hogy ez a program drága, igen, az, de ha nem csináljuk, még drágább lesz. Nem az a legfontosabb kérdés hogy hányan végeznek közülük. A programunknak sokszintű pozitív hatása van; így a gyerekekre és a közvetlen környezetükre, az egyetemi diákokra és az oktatókra is. Példáuk a roma társadalomban, sőt országosan felhívja a figyelmet, felkelti az érdeklődést és hozzájárul a társadalom áthangolódásához, ez önmagában is komoly értéket képvisel. Sajnos az oktatási törvényből kiveszett a Pálinkás akadémikus úrral közösen javasolt pozitív diszkrimináció elve. A kiemelten tehetséges és többszörösen hátrányos helyzetű fiataloknak továbbra is biztosítani kellene a tehetségek számára a gondozást, mely a felzárkóztatási programmal bekötné őket a felsőoktatásba. Úgy érzem, hogy ezt a véleményt az oktatásért felelős szakemberek is támogatják.

visszarázódjak a normál ügymenetbe, ismét gyorsabban kell készülni a vizsgákra. Ebben a félévben ismétetek, lenyugszom a sok stressz után, amit az anatómiaszigorlat okozott, de már alig várom a szeptembert! Minden tárgyból folyamatosan fogok tanulni. Harmadikban a tananyag már inkább klinikumra épül. Hasznát vehetem annak, amit az elmúlt félévben a Bajcsy – Zsilinszky kórházban dolgozva diabetológiából, nefrológiából megtanultam” – avat be az elkövetkező időszak terveibe Richárd. A sorsdöntő anatómiavizsgára így emlékszik vissza: „Nagyon félttem, hiszen az volt az utolsó lehetőség. Egy 3 tagú bizottság előtt vizsgáztam, alig maradtam le a közepesről, azt szokták mondani a kettesnél nincs jobb, csak szebb jegy. Most nem a szépségre törekedtem.” Úgy érzi, sikerült átlépnie egy lélektani határt, családja

is nagyon örült a sikeres vizsgának. Otthoni ismerősei szakmát tanultak, már régen dolgoznak, sokan közülük nem értik, mire jó ennyi évet tanulással tölteni. „Ha 30 évesen végzek, akkor is lesz még elég időm, de mondjatok még valakit, aki a mi környékünkről cigányként eljutott az orvosi diplomáig?” – szokta válaszolni Richárd a kételkedőknek. Problémáikkal mindketten Rosivall professzor úrhoz fordulnak. „Professzor úrral szoktunk lelkizni” – mondják szinte kórusban, amikor arról kérdezzük őket, hogyan tudják feldolgozni a kudarcoikat. A fiatalok között nincs versengés, a fontos, hogy mindketten lediplomázzanak, hogy még több cigány orvos legyen, és persze nem utolsó sorban ne okozzanak csalódást mentoruknak, Rosivall professzor úrnak, a Cigány Orvosképzési Program kitalálójának, lelkének.

A BIZALOM A LEGFONTOSABB

Dr. Dóczi Tamás professzor sokat tett a Pécsi Diagnosztikai Központ megteremtéséért, most ügyvezetőként segíti a működését. A Magyar Tudományos Akadémia büféjében a robotok érkezéséről, a fejlődés várható irányáról is kérdeztük Dóczi professzort, aki az akadémiai tagsága, a Diagnosztikai Központ ügyvezetése mellett alkalmanként a kaposvári és a Honvéd kórház betegeit is gyógyítja.

Szinten tartani

A Pécsi Diagnosztikai Központ története 1994-ben rendhagyóan kezdődött. Dóczi Tamás professzor olyan megoldást választott, amelyben az Olivecrona Alapítvány résztulajdonos lett, így befolyásolni tudta a központ működését. Az intézet több feladatot lát el, egyrészt magas szakmai színvonalon biztosítja a járó – és fekvőbetegek képződiagnosztikáját, másrészt aktívan részt vesz a graduális és posztgraduális orvoscépzésben és a kapcsolódó tudományos kutatómunkában. Dóczi professzor épp egy akadémiai projekttel kapcsolatos megbeszélésre érkezett Budapestre. „A képződiagnosztikában elég jól lépést tudunk tartani a technikai fejlődéssel. Szerencsés, hogy a Magyar Tudományos Akadémia már a második ciklusban finanszírozza a klinikai idegtudományi képződiagnosztikai csoportunkat. A csoportban fizikusok, informatikusok dolgoznak az orvosok mellett, ez a felállás itthon egyáltalán nem jellemző. A kutatás során keletkező tudást nagyon szépen vissza tudjuk forgatni a napi betegellátásba, gyógyításába, ettől vagyunk jók, versenyképesek. Az állam sok K+F pályázatot hirdetett meg az elmúlt években, de kutatás-fejlesztést ott lehet csinálni, ahol eleve rendelkezésre áll a magas szintű technológia. A tudományban nem lehet szinteket átugrani: ahol nincsenek meg ezek a feltételek, ott nehéz versenyképes kutatás-fejlesztést csinálni. A súlyos koponya-, agysérültek akut ellátásában nemzetközi összehasonlításban is versenyképesek vagyunk, azonban ha

megnézzük az 1-2 éves kimeneteleket, azt látjuk, hogy ott öszerszerogyl a rendszer, mert nincs meg a szükséges infrastruktúra, a késői rehabilitációnak egyelőre nagyon szerények a feltételei. Az alapítvány helyzete az elmúlt években javult, sikerült újabb tulajdonrészt szereznünk a Központban. Az 58%-os tulajdonrészrel még jobban érvényesíteni tudjuk az elképzeléseinket, lassan eljutunk a non-profit működéséhez” – foglalja össze ez elmúlt évek történéseit Dóczi professzor. Ez a tulajdonosi szerkezet lehetővé teszi, hogy a nyereséget visszaforgassák a klinikum működésébe, kutatásokat, képzéseket támogassanak. Működésükben ötvözik a magánellátás racionalitását, költséghatékonyságát és a közellátás nemes céljait. A professzor szerint nincs ennél jobb modell, ezért sajnálja, hogy nem nagyon terjedt el az országban.

A fejlődés útjai

A fejlődés motorja változatlanul az ipar, a technológiai fejlesztések. A diagnosztikában egyre javulnak a képződiagnosztikai rendszerek. A nagy diagnosztikai cégek a mesterséges intelligencia alkalmazásával már elemző szoftverek létrehozásán dolgoznak, amelyek a hardverrel együtt lesznek megvásárolhatóak. A robotok egyelőre nem veszélyeztetik az idegsebészek munkahelyeit, hiszen a jelenlegi használhatóságuk erősen korlátozott. A sebészet nem olyan, mint az autógyártás. A robotok valóban képesek bizonyos precíziós feladatok ellátására, például epilepsziavizsgálatnál a mély elektródák pontos és gyors behelyezésére, de a sebészt nem tudják helyettesíteni. A Pécsi Diagnosztikai Központ az alapítvány és az Akadémiai projektek segítségével sikeresen tartja az európai színvonalat. „Nem panaszkodunk, hiszen az egészségiparban érintett nagy cégek, például a B. Braun is támogat minket. Mi azt is értékeljük, hogy a cég alaposan utánanézt annak, hogy kit, milyen projektet támogat. Könnyebb fair viszonyokat teremteni, ha a profitorien-

A helyes diagnózis elengedhetetlen a gyógyításhoz; a sebészetben így az idegsebészetben is a beteg bizalma a legfontosabb.

Dr. Dóczi Tamás professzornak kulcsszerepe volt a Pécsi Diagnosztikai Központ megteremtésében

tált ipar és a klinikum közé beillesztünk egy alapítványt. Az alapítvány kuratóriuma sokkal hatékonyabban tudja felhasználni, elosztani a támogatásokat, mintha egy-egy eljárást végző sztársebészt direktben támogatnának a cégek. Gondoljuk csak a háttér team-ekre, amelyek ugyanolyan fontosak egy műtéténél, mint maga a sebész” – avat be minket Dóczi Tamás professzor az alapítvány és az ipar kapcsolatába. A professzor szerint a nagyszámú betegellátás és annak színvonala közötti összefüggés régóta bizonyított az egészségügyben, ám sajnos nálunk még mindig nem zajlott le a szükséges koncentráció. Idegsebészeti központból például elég lenne öt-hat, de ez más szakmákra is igaz. A rendszerváltás óta várat magára egy hosszú távú egészségpolitikai koncepció. A professzor szerint az orvoselvándorlás legjobban azt a „krémet”, a felső 10%-ot érinti, akikre itthon a legnagyobb szükség lenne. Akik nagyon húznak, azok egy nagyobb tudományos közösségben jobban tudnak érvényesülni. A jelenség azonban nem új keletű, a történelem során szinte mindig így volt, hiszen Európa „nem domináns” felén élünk.

Mindig dönteni kell

„Az embernek egy élete van, nyilván az lenne az igazi, ha párhuzamosan kipróbálhattam volna 10 évet a Southamptoni Neuroscience Center vezetőjeként is, vagy Lipcsében, az idegsebészeti klinikán. Mindkét helyre hívtak, ezeknek a tapasztalatoknak a birtokában objektívebben tudnék dönteni. De mindig választani kell. Az biztos, hogy ha az ember a hazájában dolgozik, akkor bármilyen nagy a terhelés, soha nem teszi fel a kérdést: miért is csinálom ezt, mi értelme van ennek? Ha ebből az aspektusból nézem, akkor jól választottam” – mondta el Dóczi Tamás professzor, aki 1992-ben a zürichi Egyetemi Kórház kantonális főorvosi posztjáról mondott le a Pécsi Idegsebészeti Klinika vezetéséért. „Nagyon hálásak vagyunk a betegeknek a bizalmukért, ez a legnagyobb dolog. A sebészet alapja egy nagyon személyes kapcsolat. A beteg bizalma nagy kitüntetés, ez az egész manuális orvoslás kulcskérdése. Szörnyű rossz egy klinika akkor, ha ott »pótolhatatlan« emberek dolgoznak. Az ott dolgozóknak egyformán jó szakembereknek kell lenniük, ha ez nem így van, az nagy baj. A betegeket én bátran rábízom bármelyik kollégámra” – zárja a beszélgetést Dóczi Tamás professzor.

TÁBORLAKÓBÓL LETT ÖNKÉNTES SEGÍTŐ

A Transzplantációs Alapítvány a Megújított Életekért közel 30 éve működik közhasznú alapítványként. Egyik kiemelt céljuk, hogy a szervátültetett emberek a sikeres műtét után teljes életet tudjanak élni. A rehabilitáció egyik fontos területe a gyermektáborok és egyéb gyermekprogramok szervezése és finanszírozása. A „Mi is nyaralunk” táborot 2004 óta rendezik meg. Török Tamás táborlakóként kezdte, a ma már 25 éves animátor, rajzfilmkészítő évek óta önkéntesként segíti sors társait.

Tamás útja

Török Tamásról már a születése után kiderült, hogy veséi nem működnek megfelelően. A gyógyszeres kezelést dialízis követte, a reményt a teljes és normális életre 14 éve kapta meg. Édesanyja adta neki az egyik veséjét, Tamás azóta tünetmentes. „Természetesen járok kontrollra, de teljes életet tudok élni. Transzplantáltként nem kell jobban vigyázni magunkra, mint amennyire mindenkinek vigyáznia kellene magára. Én például észreveszem, ha valaki a környezetemben nem iszik elég folyadékot, felismerem a tüneteket. Naponta meg kell innom 2 litert, nyáron még ennél is többet. Akinek nincs gondja a veséjével, nem figyel erre, pedig ez mindenkinek fontos” – mondja Török Tamás, nevetve hozzátéve, hogy ebben a folyadékmennyiségben akár sör is lehetne, de azt szomjoltásra, különösen nagy melegben nem tanácsolja senkinek. A dialízisekre már nem emlékszik, a transzplantációról már több emléke van. „Nagyon sok műtét előzte meg, az alapbetegségemből kifolyólag sokszor voltam kórházban, és gyerekként már nagyon szerettem volna, ha ennek vége lenne. A veseátültetés végére véget vetett ennek az állapotnak. Emlékszem, bent fekvődtem a kórházban édesanyám mellett, a műtét után együtt

lábadoztunk, kb. 2 hétig, utána hazamentünk” – mondja el Tamás. Az alapítvánnyal még a transzplantáció előtt, egy gyerekeknek szervezett hajóúton került kapcsolatba. Nagyon örült ennek a rendezvénynek, hiszen a hozzá hasonló gyerekekkel végre nem a kórházi falak között találkozott, hanem együtt élvezték a hajózást. Következtek az alapítványi farsangok és a nyári táborok. Tamás végül kinőtte a táborozó kategóriát.

A belefeledkezett önkéntes

„Az első táborban, amikor már önkéntes voltam, fejben kicsit nehezen ment a váltás. Voltak olyan programok, ahol az első 5-10 perc után jöttem rá, hogy hoppá, nekem itt forgatnom kellene, nem részt venni a játékban! A következő évben már tudtam kezelni a helyzetet, észben tartottam, hogy már önkéntes vagyok” – meséli el az átállás történetét a fiatal ember. Hozzá hasonlóan a gyerekkor után többen is önkénteskednek a nyári táborokban. Az önkéntesség okait Tamás így fogalmazza meg: „Ebbe a társaságba nagyon korán kerültem be, sok baráttra leltem itt. Az új gyerekekben önmagamot látom, segíteni szeretnék, hogy ők is olyan élményeket éljenek át, mint amilyeneket én átélhettem gyerekként, ezért csinálom.” A tábornak persze vannak programjai, kötött napirendje, hiszen különben csak egy balatoni nyaralás lenne, és nem egy családoknak szervezett rehabilitációs tábor. „Alapvetően semmi sem kötelező, délelőtt a gyerekeknek vannak sport – és kézműves foglalkozások, valamint a szülőknek van családterápia. Délután csendes pihenőt tartunk, utána a gyerekekkel pszichológus beszélget a szülőket pedig táncolni tanítjuk, ami egy kiváló párterápia! Az estétet rendszerint koncertekkel zárjuk. Igyekszünk változatos programokat szervezni, elmegyünk bobozni, akadályversenyt, számháborút rendezünk.

Magyarország meghatározó dialízisszolgáltatójaként a B. Braun nemcsak a vesebetegek ellátásában vállal kiemelt szerepet, de a betegedukáció és a transzplantációra való felkészítés, valamint az utógondozás is a cég fő tevékenységei közé tartozik. Ennek keretében a Transzplantációs Alapítvány nyári táborait is támogatja.

A táborban egy kicsit mesészerű a légkör. Az élet megpróbáltatásain átment emberek vannak itt, akiket hasonló élethelyzetű emberek vesznek körül. Nyugalom van, és ez a gyerekekről átragad a szülőkre, a szülőkről ránk, szervezőkre – önmagát gerjeszti a nyugalom" – meséli el Tamás, aki önkéntesként a táborról készített videókat. A 6-7 perces összefoglaló filmeket a családok is megkapták és ezekkel népszerűsítették a táborokat. A videózás helyett ebben az évben más feladata lesz: a kamaszokra kell figyelnie, a csapatjátékokban segíteni, és persze kinevelni az utódját.

Tábori feladatok

A táborok egyik legfontosabb feladata, hogy csökkentsék a transzplantált gyerekek szüleinek félelmeit, oldják a túlfél-tés görcsét. A gyerek gyerekként akar viselkedni, és a tábor már egy fél nap alatt felszabadítja őket. Egy műtéti trauma feldolgozásához azért kell egy kis idő, de ők nagyon gyorsan vissza tudnak menni gyerekebe, miközben a szülők tovább aggódnak. „Szerintem sikeresek vagyunk, hiszen a táborban olyan emberek között vannak, akik hasonló helyzeteket éltek

át, hasonló problémákkal küzdenek, így meg tudják beszélni a gondjaikat, egymástól vagy az alapítványtól is tudnak tanácsot, segítséget kérni. Különösen érdekes lehet azoknak a családoknak, amelyek a transzplantációig nem találkoznak hasonló helyzetben lévőekkel. A mi közösségünk abban is más, hogy a bajban kimondott szavaink nem »üresek«, mi ismerjük a kockázatokat, a lehetőségeket, tudjuk, mi fog történni abban az esetben, ha újra transzplantációra kerül sor. Nem sajnálkozó, hanem segítő tekintettel nézünk egymásra, segítünk, amiben csak kell, egyfajta védőhálóként működünk" – osztja meg Tamás. A tábor végén nem ér véget az önkéntesek munkája. A következő tábor szervezése azzal kezdődik, hogy végigbeszéljük a tapasztalatokat, min kellene, és mi az, amin tudnak változtatni. „A táborokban minden évben vannak új családok, akiknek segíteni tudunk" – mondja búcsúzóul Török Tamás, majd elsiet. Az utca forgatagában eltűnő fiatalember pontosan olyan, mint az őt körülvevő tömeg. És nem csak úgy néz ki, de úgy is érzi magát. Teljes életet él, ebben nem kis szerepe volt a nyári táboroknak, a Transzplantációs Alapítvány a Megújított Életekért munkájának.

ÉRTÉKFORMÁLÓ BETEGSÉG

Az életben vannak pillanatok, amikor minden megváltozik. Átértékeljük addigi életünket, a halasztható dolgok halaszthatatlanná, az értéktelen célok értékessé válnak. Amikor valakinek azt mondják az orvosok, hogy mostantól dialízisre szorul, minden megváltozik. Amikor felcsillan a remény, hogy a dialízis transzplantációval kiváltható, újra minden megváltozik: a kétségbeesés, a remény pillanatai. Ezekben a pillanatokban egy szerető család mellett nagyon fontos a megbízható információ, a sorstársak szavai. Az Újraszervezés Alapítvány három alapítója nehéz döntések jó meghozatalában segít sorstársaiknak.

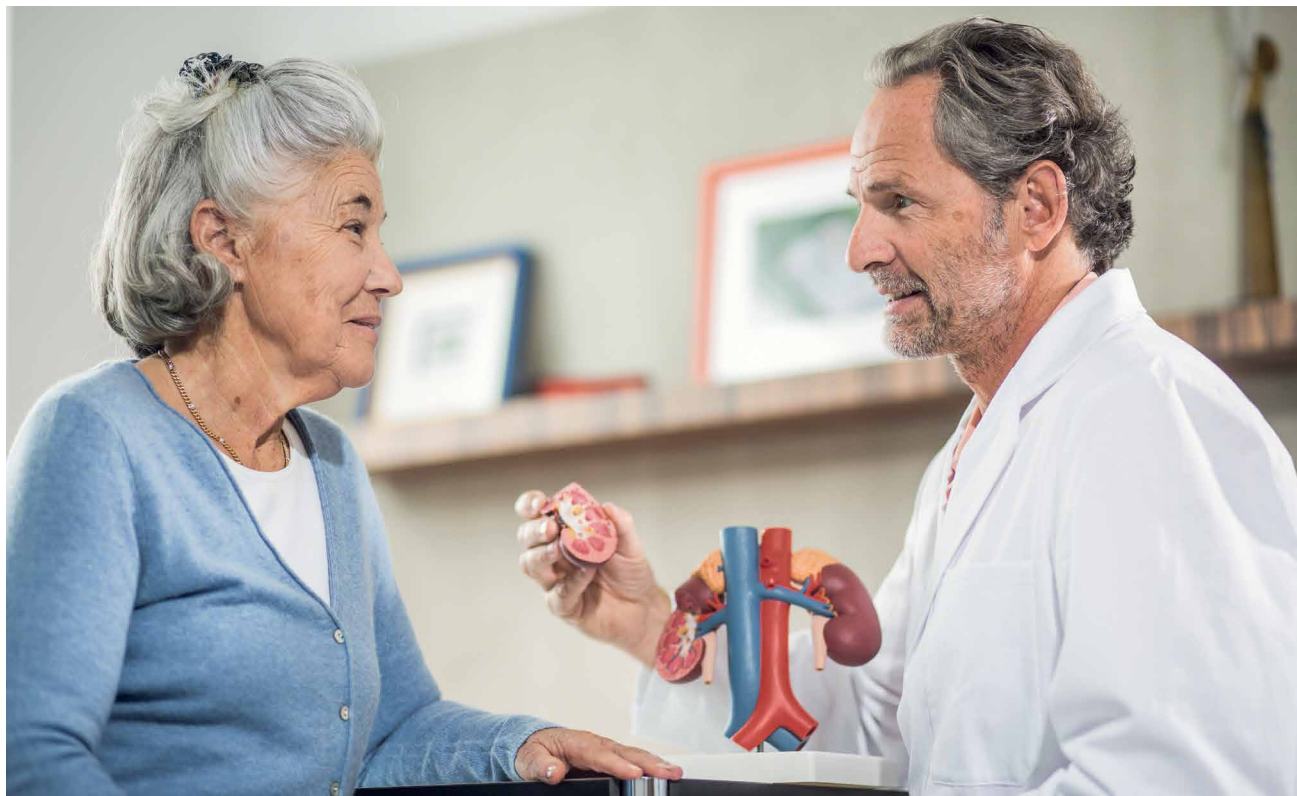
A kétségbeesés pillanatai

A kávézó asztalánál három fiatal hölgy és egy kislány. Hollós Kata, Mátyás Mária és Szanyi Tímea nem barátnői beszélgetésre jött össze, ők hárman az Újraszervezés Alapítvány alapítói, Bakos Veronika pedig Tímea kislánya. Céljuk, hogy a krónikus vesebetegségben érintettek körében felvilágosító munkát végezzenek az élődonoros szervátültetések számának növekedése érdekében. Mindhárman átértékelték a krónikus vesebetegség diagnózisa által okozott sokkot, az azt követő kétségbeesést és kiútkeresést. Élődonoros transzplantáltak: Kata édesanyjától, Mária egy barátjától, Tímea pedig a férjétől kapott új esélyt a „normális” életre. „Dialízis – szörnyű volt meghallani a diagnózist. Amikor Kiss professzor bevitt egy dialízisállomásra, én konkrétan sírva rohantam ki. Az alagútból csak a sötét falakat láttam. Ha akkor lett volna egy olyan alapítvány, mint a miénk, sokkal könnyebb lett volna. Amikor egy ilyen diagnózist kap az ember, a pszichológia szerint a gyász 5 fázisán megy keresztül. Az első a tagadás: biztos a labor tévedett, ez nem történhet meg velem. Nem akarjuk elfogadni ezt a kiszolgáltatott állapotot, amikor az ember egy géphez van kötve. Egy szerve eltávozik az életből, ez konkrétan egy gyászfolyamat, aminek nagyon súlyos lelki vetületei vannak. Sok beteg lesz depressziós. A beletörődés egy hosszú, megterhelő folyamat vége. Ilyenkor nagyon jól jön, ha valaki megfogja a kezéd, biztat: együtt végigcsináljuk. Most már itt vagyunk mi is, a sorstársközösségben rejlő pozitív megerősítést használva megmutatjuk hova lehet eljutni ebből az állapotból. A példánkon láthatják, hogy transzplantáltként tényleg teljes életet lehet élni. Amikor nálam megtörtént a transzplantáció, a kislányom két éves volt, és az életkorának megfelelően őszintén elmondtunk neki mindent. Nagyon érdekes volt, hogyan szabadult meg a műtét után ettől a feszültségtől. Amikor már otthon voltunk, sorra »megtranszplantáltam« a plüssállatait”-meséli el saját történetét Tímea.

Az Újraszervezés Alapítványt létrehozó Hollós Kata, Mátyás Mária és Szanyi Tímea élő donoroktól kaptak új vesét

Elfogadni nehezebb, mint adni

Sokszor nehezebb egy szervet elfogadni, mint felajánlani. Katának volt olyan esetük, amikor egy hölgynek felnőtt fia ajánlotta fel a veséjét. A szülői attitűdtől teljesen távol áll, hogy a gyerektől elfogadjon egy szervet. A felajánlástól a műtétig két év telt el. Most már túl vannak a transzplantáción, és mindketten nagyon örülnek. „Mi nem rábeszéljük a betegeket egy szerv elfogadására, mi csak arra biztatjuk, hogy gondolják végig ennek minden aspektusát. Hangsúlyozzuk, mennyivel többet jelent egy élődonoros átültetés, mint egy hagyományos, halott szerves. Hosszabb élettartamra számíthatunk, rövidebb az ambulancián vagy a dialízisben töltött idő, ezáltal megelőzhető egy folyamatosan romló állapot. Ismert a vese előlelete, és még egy előny: ebben az esetben egy tervezhető műtétről van szó” – érvel Mária az élődonoros átültetés mellett. „Amikor valaki családtagtól fogad el vesét, akkor fellép egy megfelelési kényszer: nagyon jó eredményt kell produkálnom, hiszen az anyukám, a férjem, testvérem kvázi feláldozta magát értem. Ezt a lelki állapotot is kezelni kell. Egy idő után természetes életvitellé válik, hogy az ember naponta bedobja a szükséges két gyógyszerét, eljár kontrollra – ennyi beépíthető egy hétköznapi életvitelbe” – világít rá egy újabb feladatra Tímea.

A remény pillanatai

A hölgyek eddig az országban – családjuk és munkájuk mellett – 36 dialízisközpontot látogattak meg, mintegy 300 beteggel beszélgettek, legalább 40 párt készítettek fel élődonoros transzplantációra. Tevékenységükhöz közel 30 élődonoros átültetés köthető. A veseambulanciákat is rendszeresen látogatják,

hiszen több olyan betegség is van, amikor a transzplantációt nem kell megelőznie a dialízisnek. Klinikai nyílt napokat szerveztek azoknak, akik már a várólistán vannak és szeretnék többet megtudni az élődonoros veseátültetéséről. Tímea szerint az orvosoknak egyszerűen nincs elég idejük a betegek minden kérdésére válaszolni. Mindenkinek más félelmei vannak, ki több, ki kevesebb információt igényel. Mária hozzáteszi, hogy az alapítvány kérdőívei alapján minden beteg hallott az élődonoros átültetés lehetőségéről. A döntés meghozatalához azonban nem mindegy, hogy mennyi pluszmagyarázatot kapott, ebben segítenek ők, akik sorstársként magyarázzák el a kadáver és élődonoros átültetés közötti különbségeket. A beteg egy orvosi tájékoztatás után nem biztos, hogy megfelelően mérlegelni tudja, melyik eljárás előnyösebb számára. Az alapítványnak ezért fontos elérni a családokat, hiszen amikor a legjobb megoldást keresik, akkor a családnak együtt kell gondolkodnia a beteggel. „A sikeres történetek mögött mindig egy erős család áll. A meghirdetett fórumainkon ezért szeretnénk minél több családtagot látni. Vannak új ötleteink, új területek, ahol még lehet »ingerelni« a betegeket, pluszinfókat tudunk adni, kicsit kimozdítjuk őket a komfortzónájukból” – mondja el Mária az eddigi tapasztalatokat, a közeljövő terveit. Kata hozzáteszi, hogy a munkájukat természetesen nem tudnák elvégezni támogatók nélkül, a B. Braun pedig szinte az első volt.

„A dialízisszolgáltatók mindegyike elismeri munkánkat, szorgolnak a sikerünknek, hiszen a legfontosabb a beteg érdeke. Szeretnénk, ha minden nagyobb dialízisközpontban lenne valaki, aki ugyanolyan szellemiségben segíti a betegeket, mint mi. Az »építkezés« már elkezdődött, Székesfehérváron már van egy képviselőnk” – zárja le a beszélgetést Hollós Kata.

VILÁGSZÍNVONALON GYÓGYÍTÁNAK A VÁROSMAJORBAN

A Városmajori Szív- és Érgyógyászati Klinika a Semmelweis Egyetem egyik legnagyobb betegforgalmú sürgősségi központja. Dr. Merkely Béla professzor 2018 júliusától nemcsak a klinikát, hanem rektorként a fenntartót, a Semmelweis Egyetemet is vezeti. A Klinika folyamatosan fejlődik, ebben Merkely professzor szerint jelentős szerepet játszik a közel húsz éves Aritmia Kutatás- Gyógyítás Alapítvány transzlációs kutatási szemlélete is.

Hasznosítják a kutatási eredményeket

Az alapítvány indulásakor az alapítókban, Szabó Zoltán, Solti Ferenc és Tenczer József professzorokban közös volt, hogy a szívgyógyászat minden területét művelték, közösen sokat foglalkoztak a szívritmuszavarokkal, ezért kapta nevét az alapítvány. A szívritmuszavarok ma is az egyik legfontosabb klinikai tünetegyüttes, egyrészt mert lehet nagyon veszélyes, másrészt jelentősen befolyásolhatja a beteg életminőségét. A betegség gyakori, pitvarfibrillációban mintegy 200 ezer beteg szenved. A klinika az elmúlt években tovább fejlődött: a portfólió és a volumen tekintetében Európa egyik legnagyobb és legjobb kardiovaszkuláris intézete, amelynek falai között az összes szív- és érrendszeri megbetegedés valamennyi megoldási lehetőségét alkalmazzák. „Nincs olyan műtét, amit ne tudnánk a legmagasabb szinten elvégezni, ez azért van így, mert mi nemcsak gyógyítunk, hanem kutatunk és oktatunk is. A kutatásokat döntően transzlációs szemlélettel végezzük, igyekszünk az ott felfedezett új ismereteket átültetni a mindennapi tevékenységünkbe”- árulta el a klinika sikerének egyik kulcsát Merkely professzor. Az alapítvány a kutatási tevékenység mellett a szakdolgozók, a fiatal orvosok továbbképzéseit, azaz a gyógyítást is támogatja. Demeterné Dr. Kiss Orsolya kuratóriumi elnök az 1999-es alapítás óta vesz részt az

alapítvány munkájában: „Tavaly is jó évet zártunk, rengeteg továbbképzést, szakmai utat támogattunk. A városmajori klinika felújításaiban is szerepet vállaltunk, és elsősorban fiatal kollégáinknak adtunk ösztöndíjakat tudományos kutatási projektjeik megvalósítására. A helyzetünk nem volt mindig könnyű, de most – hála a lelkes és elkötelezett támogatóinknak – az alapítvány virágzik. Azt gondolom, hogy az adakozásra, a rászorulók támogatására mindig lesz igény.” Merkely professzor hozzáteszi, hogy az alapítványi források nem csak színesítik a klinika lehetőségeit, de „gyorshadtestként” is funkcionálnak. Egy egyetemi költségvetéshez időigényes és nem is könnyű forrásokat találni és átcsoportosítani egy-egy előre nem betervezett kiadásra. „Kaptunk egy évre egy modern CT-készüléket, ennek üzembe helyezése azonban komoly költségekkel jár. Mire egyetemi forrásból biztosítani tudtuk volna ezt, már vissza is adhattuk volna a gépet. Az alapítványtól viszont gyorsan le tudtuk hívni a szükséges forrásokat” - mondta el tapasztalatait a gyors és hatékony alapítványi munka előnyeiről Merkely professzor. „A kuratóriumban valamennyien gyakorló orvosok vagyunk, sokszor nem egyszerű összeegyeztetni a két feladatot. Havonta tartunk kuratóriumi üléseket, rengeteg papírmunkánk van, hiszen valamennyi döntésünket dokumentálnunk kell. Természetesen vannak éves tervek, de ezek a beérkezett kérelmek függvényében módosulhatnak, mindig megtaláljuk a támogatások egyszerű felhasználásának módját”- mondta el Demeterné Dr. Kiss Orsolya. Merkely professzor a SOTE rektoraként méltán lehet büszke arra is, hogy az Aritmia Alapítvány finanszírozza az egyetem egyetlen sportegyesületét, így 70-80 hallgatónak van lehetősége arra, hogy az európai ajánlásoknak megfelelő egészséges életmóddal, rendszeres sportolással példát mutasson.

Dr. Merkely Béla professzor 2018 júliusától nemcsak a klinikát, hanem rektorként a fenntartót, a Semmelweis Egyetemet is vezeti

A sport nem betegít meg

Korunkban az egészséges életmód, a betegségek megelőzése érdekében egyre többen kezdenek el – sokszor tespedésben töltött évtizedek után – sportolni. A testmozgás vitathatatlanul egészséges, de nem árt a körütekintés. „Számos adat van arra vonatkozóan, hogy a sportolók szív- és érrendszeri halálozása alacsonyabb, mint a nem sportolóké. A sport tehát nem okoz betegséget, azonban beteg szívvel veszélyes a versenysport, vagy akár csak az extrém terhelést okozó amatőr sporttevékenység” – mondta el a professzor. Az alapítvány elnöke hozzátette, hogy a klinikán nemcsak az élsportolók, hanem több mint 10 éve az idősebbek, a „master sportolók” rendszeres szűrése is folyik. Fontos, hogy az aktívan sportoló idősebb embereket is kivizsgálják, mert ők a súlyos szív- érrendszeri megbetegedés szempontjából fokozott veszélynek vannak kitéve. A szűrések eredményei alapján adott esetben korlátozzák a végezhető sport mennyiségét, minőségét. Az egészséges életmód jegyében egyre több középkorú, idő-

sebb ember kezd – sokszor szakemberek segítségével – sportolni, eközben különböző okos eszközöket használva. „Az okos eszközök használatából profitálunk, hiszen edzés közben valós idejű méréseket végeznek. Hasznos, ha a betegek ilyen plusz információkkal jönnek és bátorítom is őket erre” – mondta el Demeterné Dr. Kiss Orsolya. Az okos eszközöket Merkely professzor is hasznosnak tartja, ezért egy magyar hordozható EKG-fejlesztés betegeken való kipróbálásában a klinika is közreműködött. A klinika a „klasszikus” módszerek alkalmazásával sem hagyott fel. Amikor 2013-ban a Kutatók Éjszakáján meghirdették szűrésüket, alig néhány óra alatt 7 ezren jelentkeztek. Az alkalmi felajánlásból rendszeres, havi egyszeri szűrőprogram lett. Az ambulanciát vezető Szűcs doktornő és munkatársai mindig találnak egy-egy infarktushoz közeli, szívritmuszavaros, magas rizikójú beteget, akit ki- szűrnek és meggyógyítanak.

„Ma ez a műhely messze meghaladja a legtöbb európai intézmény színvonalát. A klinikán folyó tudományos és gyógyító munka elismerésének is tartom, hogy az Európai Kardiológusok Társasága, Európa egyik legnagyobb szakmai szervezetének most zajló vezetőségválasztásán a két elnökjelölt egyike én vagyok, erre a posztra még nem volt jelölt Közép-Európából” – mondta el Dr. Merkely Béla professzor, aki jelenleg ennek a szakmai szervezetnek az alelnöke.

LÉPÉST TARTANAK A KORRAL

A csendes óbudai San Marco utcában egymástól alig 50 méterre található a Vesebetegek Egyesületeinek Országos Szövetsége és a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetségének központjai. A MEOSZ épületén hatalmas tábla hirdeti, hány millió forintot kaptak infokommunikációs akadálymentesítésre, míg a VORSZ sarkon található irodájának ajtaja mellett egyetlen, apró tábla hirdeti magát a szövetség.

A kényszer nagy úr

Ádám Aurél VORSZ-elnök szinte egyáltalán nem változott az elmúlt években, ahogy a szövetség irodája sem. Az elnök éppen számlákat utal a neten, azt mondja, az elektronikus számlakezelés biztosabb, mint a postán el-eltűnedező papíralapú számla. Amikor a szövetség információs akadálymentesítéséről kérdezem, felsóhajt: „Az uniós pályázatokhoz apparátus kell, ami nekünk nincs. A nagy pályázatok nem nekünk valók, a szomszédok (MEOSZ) munkáját komoly apparátus segíti.” A betegek tájékoztatása most is kiemelt feladatuk, ennek jegyében tavaly megújították a honlapot. A honlap lehetőséget teremt az aktuális hírek továbbítására is. Például Kaliforniában elindult egy kísérlet beültethető művesével, de az erről szóló cikk nem jelent meg magyarul. Ádám Aurél lefordította az írást, és azonnal közzé is tette a szövetség honlapján. Az információs tevékenység megújítása jegyében indult el a szövetség Facebook oldala is – elnöki gondozásban. „Elmúltam 70 éves, ahhoz, hogy a Facebook hatásos legyen, mindennap fent kell lenni az oldalakon, írni kell a bejegyzéseket. Nemcsak a saját oldalunkon vagyok aktív, hanem az erdélyi dializáltak és transzplantáltak, a magyar dializáltak és transzplantáltak oldalain is igyekszem válaszokat adni a felmerülő kérdé-

sekre, helyre tenni a rossz vagy félinformációkat. A Facebookról könnyen átlinkelhetnek a honlapunkra, ez is az egyik oka, hogy a honlapon és a Facebookon is 4–5 ezres látogatószámot értünk el – meséli Ádám Aurél az információtechnológia használatának rejtelmét. Kicsit zavarónak tartja, hogy sok a semmitmondó, teljesen felesleges bejegyzés, így a fontos információk hamar a lap aljára kerülnek. A VeseVilág című lapjuk továbbra is megjelenik, hiszen nem minden betegnek vagy érintettnek van internetelérése. A lapkiadás azonban drága, nincsenek erre vonatkozó pályázatok, így biztosan csak évi két számmal tudnak számolni.

Segíteni a segítőnek

A Vesebetegek Egyesületeinek Országos Szövetsége a betegek szociális támogatását is felvállalta. A projekt remekül indult, az országot járva több tucat betegtársuknak nyújtott segítséget Vigyázó László. A szociális munkás szakember azonban egy vidéki küldetése során enyhébb lefolyású agyvérzést kapott, jelenleg folyamatban van a jó eredményeket ígérő rehabilitációja. A szociális munkára komoly igény van a betegek körében, ezért a szövetség intenzíven keres új szociális munkatársat. A szövetségnek fénykorában több mint 30 tag-egyesülete volt, ma 18 tagja van. Mára jelentősen megcsappant a 90-es évek lelkesedése, persze most is vannak jól működő egyesületek, mint a nyíregyházi, a debreceni, miskolci vagy a pécsi. A céges támogatók köre nem sokat változott. „A B. Braun továbbra is az egyik legnagyobb támogatónk, segítségükkel tudjuk elérni a kitűzött céljainkat” – nyilatkozta az elnök. Azonban továbbra is problémás az orvos-beteg közötti kommunikáció. „Az egészségügyi törvény több mint 25 éve lefektette a betegjogokat, mégis van olyan or-

Ádám Aurél szoros kapcsolatot tart az országszerte működő, vesebetegeket képviselő egyesületekkel

vos, aki képes azt mondani a betegnek: magának semmi köze dialízis paramétereire, az szakmai kérdés. Sokan a betegtársaktól kérdeznék meg olyan dolgokat, amiket az orvostól kellene megtudni, ezen a téren még ma is komoly hiányosságok vannak"- mondja Ádám Aurél. A szövetség egyik célkitűzése a betegek kikapcsolódásának, üdülésének elősegítése. Honlapjukon összegyűjtötték azokat a linkeket, amelyekről a betegek a külföldi dialízisközpontok elhelyezkedéséről tájékozódhatnak. „A mindennapi környezetből való kiszakadás, a napi problémákból való kikapcsolódás nagyon fontos a beteg embereknek. Az üdülés olyan alkalom, amikor a beteg megfedelkezhet a betegségéről, jól érezheti magát” mondta el Ádám Aurél. A szövetség tavaly óta egy új, szicíliai vakációval összekötött kezelésről tájékoztatja a betegeket.

Vakáció - kezeléssel

Egy egyszerű háztartási baleset komoly változást idézett elő tavaly Szenner Károly nyugdíjas villamosmérnök életében. A sérülés következtében a lassan romló policisztás vesebetegsége gyógyszeres kezelését azonnali dialízálás váltotta fel. A sokkoló életmódváltozás feldolgozásában sokat segített egy utazás a Nyugat –Szicíliai Valderice-be.

” A mindennapi környezetből való kiszakadás, a napi problémákból való kikapcsolódás nagyon fontos a beteg embereknek. Az üdülés olyan alkalom, amikor a beteg megfedelkezhet a betegségéről, jól érezheti magát ”

„Tavaly februárban egy háztartási baleset következtében meg kellett kezdeni a dialízist. Komoly megrázkódtatás volt, a kórházi kezelés, a megváltozott életritmus, életminőség, mindez nagyon megviselt. Kilátástalannak tűnt, hogy ezután bárhová is el tudjak utazni. A vakációval egybekötött dialíziskezelés hirdetését a VeseVilágban vettem észre, és azonnal jelentkeztem rá. Az ügyintézés kicsit lassan ment, mert én voltam ez első magyar betegük. Friss dializáltként volt bennem némi félsz, hogyan fogom bírni a kezelést egy idegen környezetben? Már a reptéren kedvesen fogadtak a dialízisközpont munkatársai, a kezelési protokoll, a gépek ugyanolyanok, mint itthon. A nyelvi nehézségeken átsegített minket az olaszos mentalitás. Az orvos angolul kérdezett, én németül válaszoltam, mégis mindenki mindent értett. A központban egyszerre mintegy 40 nyaraló beteget kezeltek. Lengyelek, szlovákok, románok, csehek mellett dán és német betegek is voltak. A személyzet is soknyelvű volt, igaz magyarul csak az összekötő hölgy tudott, aki szíven viselte, hogy az ott tartózkodásunk minden problémától mentes legyen. A kezelés az EU-s állampolgároknak ingyenes. A dialízisközpont kirándulásokat is szervezett, mi a Templomok völgyébe látogattunk el. Biztonságot adott, hogy a központ ápolói is elkísérték minket.

Apartmanokban laktunk, ezekért a kezelteknek nem kellett fizetniük, természetesen a kísérők minden költséget maguk viselnek. A tavalyi pozitív tapasztalatok birtokában idén már két hétre utazunk Szicíliaába a feleségemmel. Sok betegtársamnak meséltem az élményeinkről, már 8 család jelentkezett. A tavalyi vakáció, feltöltődés sokat lendített a lelkiállapotom!" – számol be Szenner Károly a vendégdialízis előnyeiről.

MEGÓVJUK ÉS JAVÍTJUK

AZ EMBEREK EGÉSZSÉGÉT VILÁGSZERTE

A 178 éves múltra visszatekintő B. Braun-cégcsoport 64 országban 62 ezer munkatárssal fejleszt hatékony megoldásokat az egészségügy számára.

A hazánkban 2000 munkatársat foglalkoztató cég vesebetegeket lát el, orvosi eszközöket forgalmaz, fejleszt és gyárt a nemzetközi és a hazai egészségügyi piacra egyaránt.

TÖBB
MINT **20**
CSR-PROGRAM
TÁMOGATÁSA

18
DIALÍZISKÖZPONT

2000
MUNKATÁRS

42
MILLIÁRD FORINT
éves árbevétel

5
SZOFTVERFEJLESZTÉSI
KOMPETENCIAKÖZPONT

66 MILLIÁRD FORINT
értékű beruházás 27 év alatt

5000
EGÉSZSÉGÜGYI TERMÉK

2500
VESEBETEG
ELLÁTÁSA

ÉVI **65**
MILLIÓ
TERMÉK GYÁRTÁSA GYÖNGYÖSÖN

3
LEGJOBB
MUNKAHELY DÍJ
2015, 2016, 2017

INNOVÁCIÓ, HATÉKONYSÁG, FENNTARTHATÓSÁG

Hatékony
megoldások
konstruktív
párbeszéd útján

